

Mēs pamazām kļūstam par vēsturi

● Laika gaitā attālinoties no atmodas un barikāžu notikumiem, arī šādas tikšanās iznāk reti, pēc daudziem gadiem. Preiļu rajona aktīvākie neatkarības cīnītāji (no kreisās): IMANTS BEKEŠS, Valsts policijas Daugavpils pilsētas un rajona policijas pārvaldes priekšnieks, policijas pulkvedis, SILVIJA JOKSTE, Latvijas Neatkarīgās televīzijas ziņu dienesta vadītāja un ILGVARS MUZIKANTS, valsts akciju sabiedrības «Latgales ceļi» filiāles «Rēzeknes ceļi» direktora vietnieks pēc barikāžu dalībnieka piemiņas zīmes saņemšanas.

Uz «Novadnieka» uzdoto jautājumu, vai ir prieks par šo apbalvojumu, Ilgvars Muzikants atbildēja: gan jā, gan nē. Uz barikādēm mēs neesam izstāvējuši isti to, ko gribējām, teica Ilgvars Muzikants. Diemžēl, ne jau visiem mūsu cilvēkiem kļājas labi.

● 1991. gada barikāžu dalībnieka piemiņas zīme ir ozollapu vainagota vairoga veida medaļa četrus centimetrus diametrā, uz kuras attēlots lauva, kas tur mazāku vairogu ar sakrustotām atslēgām.

Svinīgos apstākļos, ar rajona padomes priekšsēdētāja Arvīda Soldāna uzrunu, skatot Valsts himnai, kā arī ar klusuma brīdi godinot tos Latvijas iedzīvotājus, kuri pirms desmit gadiem zaudēja dzīvību valsts neatkarības vārdā, Preiļu sarakojumu zālē 11. janvārī sākās sanāksme, kurā tika piešķirta «1991. gada barikāžu dalībnieku piemiņas zīme» barikāžu dalībniekiem. Apbalvojums piešķirts 115 Preiļu novada un apkārtnējo pagastu iedzīvotājiem.

Laiks atstājis pēdas. Toreizējie jaunekļi tagad, pēc vienpadsmit gadiem ir vīri, toreizējie vīri tagad pie deniņiem sirmums. Laiks atstājis neizdzēšamas pēdas. Vairāki no bijušajiem tautfrontiniekkiem jau aizgājuši mūžībā. Viņu piemiņai Ilgvars Muzikants, viens no vadošajiem Latvijas neatkarības cīnītājiem vadītājiem Preiļu rajonā,

iededzināja baltas sveces.

1991. gada barikāžu dalībnieku piemiņas zīmes pasniegza Barikāžu atbalsta fonda prezidents, piemiņas zīmes valdes loceklis Renārs Zaļais un šīs valdes locekle Marina Kosteņeckā, rakstniece, kura atmodas laikā un Latvijas neatkarības atjaunošanas gados darbojās vienoti ar Preiļu rajona iedzīvotājiem. Renārs Zaļais kopā ar pārējiem milicijiem no Bauskas 1991. gada 20. janvārī aizstāvēja toreizējo Iekšlietu ministriju un guva ievainojumu.

— No 1991. gada barikāžu dienām ir jau aizritējuši vienpadsmit gadi, — teica Renārs Zaļais.

— Cilvēka dzīvē tas ir ilgs laiks, bet vēsturē — īss. Iespējams, ka šodien nav vēl izdevies sasniegt visu to, par ko mēs domājam un ko cerējam. Bet ir sasniegts pats galvenais — mēs dzīvojam savā, neatkarīgā, brīvā valstī.

Mūsu valstī ir divi apbalvojumi, uzsvēra Renārs Zaļais, Triju Zvaigžņu ordenis un barikāžu dalībnieku piemiņas

zīme. Triju Zvaigžņu ordenis ir lepnāks un augstāks apbalvojums, bet barikāžu dalībnieku piemiņas zīme no ordeņa atšķiras ar to, ka to saņems tikai vienas paaudzes cilvēki, tikai tie, kas 1991. gadā uz barikādēm aizstāvēja valsti un neatkarību. Barikāžu piemiņas zīmei nav ne šķiru, ne kategoriju. Piemiņas zīme ir arī vienīgais apbalvojums, ko piešķir pēc nāves, un to nodod mirušā barikāžu aizstāvja tuviniekiem.

Slēpjot uztraukumu un savīļņojumu, katrs no klātesošajiem visdažādāko profesiju pārstāvjiem devās pēc apbalvojuma. Daudzi no viņiem pašlaik ir zemessardzes rindās. Atbilstoši reglamentam viņi par apbalvojumu pateicās ar vārdiem «*Gods kalpot Latvijai*». Ar pūlēm valdot asaras, piemiņas zīmes saņēma mirušo barikāžu dalībnieku atraitnes. Bet pārstāvji no darbavietām, kā arī tuvinieki piemiņas zīmes saņēmušiem pasniegza ziedus.

Svētku viesiem bija sagatavots arī muzikāls apsveikums — Laimas Sondores viņu spēle un Solvitas Ertes vadītā bērnu ansambļa uzstāšanās.

Marina Kosteņeckā atzina, ka ar prieku vienmēr izmantojot iespēju atbraukt uz Preiļu rajonu, jo kopā ar šejienes cilvēkiem viņas dzīvē ierakstītas pašas spilgtākās un neaizmirstamākās lappuses. Rakstniece rajona galvenajai bibliotēkai dāvināja grāmatu «*Tas bija tautas laiks*», kurā apkopoti dokumenti, publikācijas un citas liecības par atmodas laiku Latvijā.

Turpinājums 2. lappusē.

Uzmanību lasītājiem!

Laikrakstu «Novadnieks» 2002. gada februārim un pārējiem mēnešiem visās pasta nodaļās un pie lauku pastniekiem var pasūtīt līdz 25. janvārim (ieskaitot).

Abonējiet savu avīzi un piedalieties februāra balvu izlozē!

ZIŅAS

Aicina zemniekus uz semināru par skābbarības gatavošanu

Ceturtdien, 17. janvārī pulksten 10.00 rajona padomes zālē tiek organizēts seminārs zemniekiem par skābbarības un siena gatavošanu, informē Preiļu lauksaimniecības konsultāciju biroja lopkopības konsultante Zita Briška. Semināra gaitā tiks izvērtēti nacionālā skābbarības konkursa dalībnieku iesniegtie lopbarības paraugi, taču uz tikšanos aicināti ne tikai konkursa dalībnieki, bet ikviens interesents. 2001. gadā no Preiļu rajona konkursam par kvalitatīvas lopbarības ražošanu bija iesniegti 48 lopbarības paraugi, no tiem 39 bija skābbarības, bet 9 — sagatavotā siena paraugi. Valsts skābbarības konkursā desmit mūsu rajona saimniecības iekļuvušas laureātu skaitā, bet rajonā labāko skābbarību sagatavojis zemnieks Aldis Meikulāns, kurš konkursā ieguvis 5. vietu.

Rīko sociālo vadītāju apmācības semināru

Līvānu novada bērnu un jauniešu konsultatīvais centrs «Paspārne» vakar un šodien, kā arī 25. janvārī Līvānu novada biznesa konferenču zālē rīko sociālo vadītāju apmācības semināru ciklu sociālo, veselības un izglītības iestāžu vadītājiem. Kā informēja «Paspārnes» vadītāja Marika Rudzīte, semināra mērķis ir konsultēšanas kā vadības līdzekļa ieviešana iestāžu vadītāju ikdienas darbā, kā arī iekšēju un ārēju sadarbības tīklu veidošana tajās iestādēs un organizācijās, kuru mērķauditorija ir bērni un jaunieši. Semināru vadīs dāņu sociālie darbinieki, tajā aicināti piedalīties pašvaldību sociālo nodaļu vadītāji, skolu un slimnīcu direktori, policijas nodaļu, konsultatīvo centru, bibliotēku un nevalstisko organizāciju vadītāji.

Pilojani uzvarēja Naturalizācijas pārvaldes rīkotajā nepilsoņu ģimeņu konkursā

Preiļiešu Pilojanu ģimene 13. janvārī mājup no Naturalizācijas pārvaldes (NP) rīkotā konkursa «Latvija manā ģimenē» fināla atgriezās ar uzvaru. Kā «Novadnieks» jau informēja, Rēzeknes rajona Sakstagala Franča Trasuna muzejā spēkiem mērojās preiļieši Pilojani, Zakačuru ģimene no Rēzeknes rajona Maltas pagasta un Ģogdanovi no Jēkabpils.

Usiks Pilojans pēc atgriešanās no konkursa «Novadniekam» atzina, ka pretinieki finālā bijuši ļoti spēcīgi, īpaši jēkabpīlieši, ar kuriem gandrīz līdz konkursa beigām iegūto punktu skaits bijis vienāds. Svaru kausi Pilojanu labā nosvērušies tikai pēc tam, kad pretinieki kļūdījušies, nosaucot dažus gada skaitļus. Gatavojot latviešu ziemas gadskārtu ierašu ēdienu — vāritus pelēkos zirņus un tradicionālos spēka pīrādziņus, — ģimenes sievietes likušas lietā visas kulinārijas zināšanas. Izdevies labi. Usiks Pilojans savas ģimenes vārdā izteica pateicību Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja darbiniecei Valentīnai Bricei, kura palīdzējusi labi sagatavoties konkursam un sagādājusi nepieciešamo literatūru, kā arī savam kolēģim Gvido Mednim, kurš piedāvājis savas vecmāmiņas ēdienu receptes.

AZIESIM UZ KINO DIVATĀ!

Bezmaksas kinobīlete TAVAM DRAUGAM uz filmu

«**Amerikas dārgumiņi**»

(Komēdija)

Filmu demonstrē kinoteātrī «Ezerzeme» (Preiļos, Raiņa bulv. 17)

25. janvārī — 18.00; 20.00.
27. janvārī — 18.00; 20.00.
28. janvārī — 18.00; 20.00.
29. janvārī — 18.00.

Uzrādot šo kuponu kinoteātra kasē, jūs pirkstiet tikai vienu ieejas biļeti

NACIONĀLĀS ZINĀS

Dārdzība pieaugusi par 3,2 %

Pēc centrālās statistikas pārvaldes pētījumiem, preču un pakalpojumu vidējā cena Latvijā pēdējo 12 mēnešu laikā pieaugusi par 3,2%. Vislielāko ieguldījumu dārdzības pieaugumā (inflācijā) ir devušas pārtikas produktu (pieauga vidēji par 7,8%), apmācības (7,4%) un medicīnas pakalpojumu (5,8%) cenas. Vidējo cenu sarukums (deflācija) ir transporta un sakaru nozarēs, ko noteica divu vietējo mobilo sakaru operatoru konkurence un degvielas cenu kritums visā pasaulē. 2001. gada inflācija par pusprocentu pārsniedz prognozes. Šī gada inflāciju finansu ministrs Gundars Bērziņš paredz ap 3%.

Vēlas atjaunot planetāriju

Daudzi no mums zina, ka padomju gados planetārijs atradās Pareizticīgo baznīcā atņemtajā katedrālē Eksplanādē. Latvijai atgūstot neatkarību, planetārija tehnika tika sapakota konteineros un vairākus gadus nostāvēja ostas noliktavās zem klajas debess, kas, protams, tai nenāca par labu. Arī planetārija kupols demotējot tika sabojāts un pats planetārijs jeb Ceisa aparāts ir sarūsējis un sabojāts. Toties trīs mazie Ceisa aparāti ir darba kārtībā un tos var uzstādīt, bet tam nav līdzekļu. Viens no aparātiem atrodas Rīgas jūrskolā, otrs noglabāts Candra muzejā, trešais Tehniskās jaunrades namā. Tieši Tehniskās jaunrades nams ir vienīgā vieta Latvijā, kur publiski pieejams kaut neliels planetārijs, ko izmanto skolēni. Ja būtu līdzekļi zāles ierīkošanai, tad šīs iestādes nama bēniņus varētu pārvērst par planetārija zāli un šeit varētu zvaigznes vērot jau visi interesenti.

Repšes partijā nebūs biedra naudu

Partijā «Jaunais laiks» nebūs biedra naudu, jo tās darbība tiks finansēta no labprātīgiem ziedojumiem, paziņoja JL veidotājs Einars Repše, tīkoties ar topošās partija Jaunatnes organizācijas pārstāvjiem. Viņš uzsvēra, ka no partijas biedriem tiks prasītas idejas un praktiska darbošanās valsts lietu sakārtošanā, nevis nauda.

Bijušie notiesātie dodas pie prezidentes

Pirmdien pie Rīgas pils, tērpušies cietuma svitrotajās drānās, turot rokās plakātus ar aicinājumiem palīdzēt, bija atnākuši bijušie ieslodzītie, lai atgādātu par savām tiesībām sākt jaunu dzīvi, kurā nebūtu vietas likumpārkāpumiem. Valsts prezidentei Vairai Vīķei-Freibergai tika iesniegta atklātā vēstule ar lūgumu palīdzēt. Viena no galvenajām problēmām pēc soda izciešanas esot dzīvesvieta, jo bez pieraksta nav iespējams atrast darbu un saņemt sociālo pabalstu. Bijušie ieslodzītie pie pils apgalvoja, ka nevienam šai valstī vairs netic, ja nu vienīgi Valsts prezidente varētu kaut ko darīt.

Demontē robežzīmi

Latvijas un Krievijas robežpilsnāroto palīgu klātbūtnē pirmdien Krievijas Federācijas robežsargi sāka 70 metrus Latvijas teritorijā uzstādītās Krievijas un Igaunijas robežzīmes nr. 1 demontāžu, ziņo LETA. Valsts robežsardzes priekšnieks Gunārs Dāboliņš par šā robežstaba nelikumīgo atrašanos Latvijas teritorijā pērn novembrī vērsās ar vēstuli pie Krievijas Federālā robežapsardzības dienesta direktora ar priekšlikumu aktīvi risināt šo jautājumu Krievijas valdībā. Uz šo priekšlikumu tika saņemta pozitīva atbilde.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs – SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Priēli, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(trešdien, sestdien).

INFORMĀCIJA

Mēs pamazām kļūstam par vēsturi

Sākums 1. lappusē.

Pēc piemiņas zīmes saņemšanas barikāžu dalībnieku vārdā uzstājās Preiļu novada domes priekšsēdētājs Jāzeps Šņepsts.

— Tas bija interesants laiks, — atcerējās Jāzeps Šņepsts, — un es viennozīmīgi varu teikt, ka visi tie, kas brauca uz barikādēm, nevarēja iedomāties un necerēja, ka pēc desmit gadiem tiks pasniegtas piemiņas zīmes, ka jāpaiet kādam laika periodam, lai apzinātos notikumu jēgu un svarīgumu, lai saprastu, ka bijām tā brīža vēsture. Es ļoti labi atceros ugunsgrūkus Zaķusalā, atceros, kā no «Latvijas finiera» tika vests finieris dedzināšanai, no mežsaimniecībā tika vesta dažnedažāda malca, ar ko sildīties. Mēs neapzinājāmies tās briesmas, kas tobrīd draudēja, bet tās bija visai reālas, jo arī Interfronte aktīvi darbojās.

Dzirdot, ka šis ir mūsu valsts apbalvojums, turpināja Jāzeps Šņepsts, manī dziļi neizpratni rada tas, ka šo apbalvojumu var arī saņemt cilvēki, kas tajā brīdī atradās PSKP — komunistiskās partijas rindās un ar savu darbību īstenībā strādāja pret mūsu valsti.

Ja šodien vēl notiek šādas lietas, tas liek domāt, ka, neraugoties uz desmit gadu neatkarību, mums priekšā vēl cīņa par to, lai mūsu valsts patiešām būtu neatkarīga. Jo, kamēr starp mums būs tādi cilvēki, tikmēr neatkarība vienmēr būs apdraudēta, uzsvēra Jāzeps Šņepsts.

Silvija Jokste, Latvijas Neatkarīgās televīzijas ziņu dienesta vadītāja, viena no visaktīvākajām Tautas frontes dalībniecēm Preiļu rajonā, tajā laikā rajona avīzes žurnāliste, teica paldies par uzdrīkstēšanos un drosmi visiem barikāžu dalībniekiem, un paldies arī viņu sievietēm, mātēm, meitām, līgavām par drosmi ģimenes vīriešus palaist bīstamajā un nezināmajā ceļā.

— Tas bija laiks, kad es iepazīnos ar bezbailīgiem un stipriem cilvēkiem, — teica Silvija Jokste, — un to laiku, kad himna bija jāklusās klušņiem, nav lemts piedzīvot visiem.

Bija ne tikai lielā kopības sajūta, plandošie karogi un valdes sēdes, kurās mēs visi ļoti drosmīgi runājām, bet bija arī citas lietas, atcerējās Silvija Jokste. Pagastos tautfrontiniekiem un viņu atbalstītājiem bija reāli apdraudēta darba vieta, bija reāli apdraudēta drošība, bija jāpie-

dzīvo arī morālā un fiziskā vardarbība. Es varētu pastāstīt, ko nozīmē doties taisnoties uz kompartijas komiteju un VDK, taču klātesošajiem tas nebūtu interesanti, jo daudzi no viņiem pašiem bija spiesti apmeklēt šīs iestādes, atcerējās Silvija Jokste.

Bet paldies arī tām mācībām, ko toreiz guvu kompartijas komitejā, tīkoties ar tiem cilvēkiem, kas tajā laikā tur strādāja, nobeigumā teica Silvija Jokste.

Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja, pēc kura iniciatīvas notika piemiņas zīmju piešķiršana, darbiniece Natālija Pīzele pozitīvi novērtēja un teica paldies cilvēkiem, kas atsaukušies muzeja aicinājumam sniegt informāciju par barikāžu dalībniekiem, kā arī lūdza to turpināt.

Līvānu novada un tā apkārtnē pagastu iedzīvotājiem šis pacilājošais notikums — barikāžu dalībnieka piemiņas zīmes piešķiršana vēl tikai priekšā.

Kam un par ko tiek piešķirtas barikāžu piemiņas zīmes

Preiļos un arī rajonā 1991. gada barikāžu dalībnieka piemiņas zīmes piešķiršana pašlaik ir radījusi spēcīgu rezonansi, tā bija izjūtama jau apbalvojuma pasniegšanas ceremonijas laikā un pēc tam.

Kam, par kādiem nopelniem tiek piešķirta šī zīme, un kas izvirza tās saņemšanai, — šādu jautājumus «Novadnieks» uzdeva Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja direktorei Teklai Bekešai. Vai tas ietilpst muzeja pienākumos?

Izvirzīšanas organizēšana barikāžu dalībnieka piemiņas zīmes piešķiršanai kā pienākums nav uzlikts nevienam, teica Tekla Bekeša. Mēs uzņemamies to brīvprātīgi kā iestāde, kas rūpējas par vēstures saglabāšanu.

Tekla Bekeša informēja, ka Latvijas Republikas Saeima 1999. gadā ir pieņēmusi likumu «Par 1991. gada barikāžu dalībnieka piemiņas zīmi», ko piešķir barikāžu dalībniekiem par 1991. gada janvāri un augustā parādīto drošsirdību, pašizliedzību un iniciatīvu, par ieguldījumu organizatoriskajā un apgādes darbā, kā arī tām personām, kuras morāli un materiāli atbalstīja 1991. gada barikāžu dalībniekus. To piešķir 1991. gada barikāžu dalībnieku piemiņas zīmes valde, kuras sastāvā un tās priekšsēdētājs ir Saeimas priekšsēdētājs, kā arī četri valdes locekļi. Ierosinājumu par apbalvošanu ar piemiņas

«Dzīve ir krustvārdu mīkla,
kuru nevienam neizdodas atminēt
līdz galam.»

A. Grišankovs

● Atmosferas laika notikumi nekad neizzudīs no cilvēku atmiņas. Barikādes, pučs, Baltijas ceļš, Tautas fronte, mītiņi, cerība un ticība atjaunotai valstij, tās ir lietas, ko šodienas jaunā paaudze apgūst skolas grāmatās. Vienlaikus arī notikumi, ko šie cilvēki skatījuši savām acīm, aktīvi tajos darbojušies un izdzīvojuši. Anatolijs Mūrnieks (pirmajā rindā no kreisās), Juris un Mihailina Čakūli, Ivars Verza (otrajā rindā), Edgars Mukāns, Antons Prikulis.

● Ja vajadzētu, mēs šodien atkal būtu uz barikādēm, apgalvo Igors Kočmarevs (no kreisās), Jānis Sudņiks un Vilis Senka. Arī viņu drosmē novērtēta ar barikāžu dalībnieka piemiņas zīmi.

zīmi valdei var iesniegt jebkura persona. Ierosinājumā par apbalvošanu izvirzīto personu sniedzamas šādas ziņas: vārds, uzvārds, personas kods; dzīvesvietas adrese; to nopelnu saraksts, par kuriem tiek ierosināts apbalvot.

Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs jau pagājušajā gadā ar rajona preses starpniecību aicināja iedzīvotājus muzejā saņemt barikāžu dalībnieku anketas, ko bija iesniegusi barikāžu dalībnieku piemiņas zīmes valde. Pēc šo anketu aizpildīšanas tās izskatīja piemiņas zīmes piešķiršanas valde. Anketas valdē var iesniegt arī personīgi.

Kā informēja Tekla Bekeša, muzejs pirmajā kārtā valdei iesniedzis dažus desmitus sagatavoto anketu. Pēc tam no valdes saņemts ierosinājums apbalvoto skaitu palielināt. Tekla Bekeša «Novadniekam» pastāstīja, ka tas noticis pagājušajā gada nogalē. Muzejs par šo iespēju informējis visas pašvaldības, un saraksts ievērojami paplašināts.

Tekla Bekeša uzsvēra arī to, ka muzeja sagatavotais un uz Rīgu nosūtītais saraksts

par dažiem cilvēkiem atšķiras no tā, kādu apstiprinājusi barikāžu dalībnieka piemiņas zīmes valde. Viņa nenoliedz iespēju, ka kāda no kandidātūram valdei iesniegta privāti, jo, kā jau minēts, likums tādu iespēju neizslēdz.

Atteicās no barikāžu dalībnieka piemiņas zīmes

Kad materiāls par barikāžu piemiņas zīmes pasniegšanu bija sagatavots publicēšanai, viena no apbalvotajām, rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore informēja «Novadnieku», ka ir nolēmusi atteikties no šī apbalvojuma. Viņa nosūtījusi iesniegumu 1991. gada barikāžu dalībnieku piemiņas zīmes valdei, kurā teikts: «Sakarā ar izveidojušos ažiotažu ap man piešķirto apbalvojumu, daru Jums zināmu, ka atsakos no 1991. gada barikāžu dalībnieku piemiņas zīmes.» Iesnieguma nobeigumā teikts: «Gribu piebilst arī to, ka nekad neesmu izvirzījusi sevi apbalvošanai un nevienam neesmu lūgusi mani apbalvot.»

L.Rancāne

TREŠDIENAS INTERVIJA

JĀNIS GRĀVERIS — trīskārtējs Latvijas čempions tekvon - do. 5. vietas ieguvējs pasaules tekvon - do čempionātā valsts izlases sastāvā Itālijā pagājušajā vasarā, Eiropas kausa ieguvējs, labākais tekvon - do sportists Latvijā 2001. gadā. Tekvon - do treneris. Melnā josta, otrais dans. Preiļu rajona policijas pārvaldes Līvānu policijas nodaļas darbinieks. Precējies, ir sieva Jolanta un meita Signija. Cilvēks, kuram aizvadītais gads nesis vairākas nozīmīgas uzvaras sportā un arī pašam pār sevi. Mūsu saruna notiek tūlīt pēc uzvaras Eiropas čempionātā. Jānis ir noguris, atklāts un ļoti laimīgs.

● Kopā ar sievu Jolantu Jānis ir jau 14 gadus. Viņu Jānis sauc par savu iedvesmotāju.

Sivākais pretinieks sportā sev esmu es pats

— Kāds tev — trenerim un sportistam — bijis aizvadītais gads?

— Bagāts ar dažādām aktivitātēm. Jūlija sākumā piedalījies pasaules čempionātā Itālijā, kur izcīnīju 5. vietu spēka demonstrējumos dēļu laušanā. Tas ir virziens, ko apgūstu pastiprināti, var pat teikt, zinātniski. Sajutu, ka pasaules līmenī varu startēt, specializējoties spēka demonstrējumos.

2001. gada nogalē Latvijas tekvon - do čempionātā manis trenēto audzēkņu komanda tehnikas demonstrēšanā kopvērtējumā izcīnīja 2. vietu. Pie manis trenējas ļoti labi un perspektīvi audzēkņi, kas Līvānu vārdu nesīs tālāk pasaulē — Romāns Smimovs, Kaspars Sondors, brāļi Aleksandrs un Markels Jefremovi, kā arī pats jaunākais čempionāta dalībnieks, kas startēja mūsu komandā, divpadsmitgadīgais Jānis Cirsis. Jānis lieliski parādīja sevi, prata sakoncentrēties, nekļūdījās.

Mans aizvadītā gada lielākais sasniegums bija uzvara desmitajā Pēterā Lielā kausa izcīņas čempionātā Sanktpēterburgā, kas notika 8. un 9. decembrī. Tās bija nopietnas meistarsacīkstes starp 12 Eiropas valstu 250 sportistiem. Latviju pārstāvējām deviņi sportisti. Startēju sitienu spēka demonstrējumos dēļu laušanā ar rokām un kājām. Tas nozīmē, ka sportistam jāpārsit vienu uz otra saliktus dēļus, un vinnē tas, kuram izdodas salauzt visvairāk dēļu. Šajā disciplīnā 28 sportistu konkurencē man izdevās iegūt Eiropas kausu. Pirmo reizi to ieguvu 1999. gadā, arī Sanktpēterburgā. 2001. gada sacensības ar savu klātbūtni pagodināja arī tekvon - do ITF ģenerālsekretārs Čoi Džung Hva (melnā josta, 8. dans). Viņš ir tekvon - do dibinātājs, ģenerāļa Čoi Hong Hi dēls.

— Ko tev nozīmē uzvara?

— Tāda līmeņa uzvara katram sportistam nozīmē ļoti daudz, arī man. Tas nozīmē pārkāpt pāri savām bailēm, satraukumam. Statistika ir pierādījusi, ka spēka demonstrējumos sportisti ļoti bieži gūst traumas. Sitienu jābūt spēcīgam, taču ar ārkārtīgi lielu precizitāti, jo tikai ar spēku vien dēļus pārlauzt neizdosies. Svarīgi izraudzīties pareizo leņķi, iekšēji sakoncentrēties. Uzvaras patiesā būtība nav dēļu laušanā kā tadā, bet manā apziņā, ka esmu uzvarējis pats sevi. Ne jau tos 28 cilvēkus, bet — sevi. Uzvara, protams, ir arī tava darba novērtējums, tā ir alga. Satraukums pirms uzvaras ir neapņemams, ir bailes, taču nav sajūtas, ka gribētos aizbēgt. Es nekad neesmu vairājus no pārbaudījumiem, bet apzināti metis sevi iekšā grūtībās un izgājis no tām jau kaut ko ieguvus, rūdījies, garīgi stiprāks. Domāju, ka nebūtu sasniedzis pilnīgi neko, ja

● Līvānu policijas nodaļas darbinieks Jānis Grāveris ir atzīts par 2001. gada labāko tekvon - do sportistu Latvijā.

nebūtu apzināti gājis uz pārbaudījumiem.

— Cik bieza tad ir šī dēļu kārta, kuru tu pārlauz sacensībās?

— Tie ir īpaši izturīgi plastikāta dēļi, kas sastiprināti savā starpā. Viena šāda dēļa stiprums varētu būt salīdzināms ar 3 cm bieza koka dēļa izturību. Man bija jāpārlauž trīs šādi plastikāta dēļi, kas salikti viens uz otra. Izturības ziņā tie varētu līdzināties 9 cm biežam koka brusam. Augstumu, kādā novietoti dēļi, sportists izvēlas pats. Man tas ir aptuveni saules pinuma līmenī.

— Pirms cik gadiem tekvon - do ienāca Latvijā un Preiļu rajonā?

— Šis sporta veids nāk no Ziemeļkorejas, oficiāli tas reģistrēts 1955. gadā, šobrīd izplatīts un atzīts 113 pasaules valstīs. 1989. gadā tika dibināta Latvijas Tekvon - do federācija, tās dibinātājs ir Vjačeslavs Semenkovs, kurš ir arī mans treneris. Kopš 1989. gada tekvon - do sāka trenēties arī Līvānos. Iesākumā kopā ar Abaju Seksenbajevu trenējos karate, pakāpeniski sākām apgūt un pārņemt tekvon - do tehniku un pārgājām uz šo sporta veidu. 1994. gadā arī pats kļuva par treneri, un šobrīd Līvānos ar tekvon - do nodarbojas jau 80 bērni un jaunieši.

— Kāds tu esi kā treneris?

— Strādāju ar nopietnu pieeju sporta tehnikai. Daudzi jaunieši salūst tieši šajā posmā, jo atnāk uz treniņu un domā, ka mācīšu

kauties, sist ar kāju otram pa galvu un tamlīdzīgi. Viņi sastopas ar sagatavošanu, ar atspiešanos, preses trenēšanu, norūdišanos. Nu nepatīk jau viņiem mācīties aizsardzības kustības, tehniku, kā saka, strādāt pa gaisu. Gribas uzreiz kauties. Taču uzskatu, ka ir vajadzīgs pārbaudes laiks, jo bez tehnikas un pamatu zināšanas nevari būt labs sportists. Kādu ēku var uzcelt, ja nav ielikti pamati?

— Kāda ir tekvon - do filozofija?

— To grūti pateikt pāris vārdos. Galvenie principi — pieklājība, paškontrolē, ļoti svarīga šī sporta veida iezīme ir sevis garīgā pilnveidošana. Jostu nepiešķir tikai par fiziskiem sasniegumiem, ļoti liela nozīme tiek pievērsta sportista attieksmei, uzvedībai cīņas laikā. Agresivitāte, nežēlība tuvciņā netiek pieļauta, šāds sportists netiek atestēts un jostu neiegūst.

To, kas patiesībā ir tekvon - do, sapratu tikai, kad biju ieguvis melno jostu un otro danu šajā sportā. Līdz tam šaubījies par sevi, lēkāju, nebaidos to teikt, kā kaza pa kāpostiem — cilvēks vien esmu. Kad noliku eksāmenu uz otro danu (toreiz vajadzēja pārsist 7,5 cm biezu dēli), arī mani pašā kaut kas pārlūza. Ar to brīdi sākās mani panākumi, kļuva par trīskārtējo Latvijas čempionu, nāca kausi. Man ir spēcīgs treneris — Vjačeslavs Semenkovs, — kura dotās zināšanas bruģējušas ceļu uz panākumiem. Ir daudz sīku, bet no-

● Šampanietis no godam izcīnītā Eiropas kausa — tā ir tradīcija. Pēc uzvaras Eiropas čempionātā Sanktpēterburgā decembrī starp saviem kolēģiem — valsts izlases sportistiem. Foto no J. Grāvera personīgā albuma

zīmīgu nianšu, un, tās nezina, vari iegūt tikai zilu roku vai lauztu kāju, bet ne uzvaru.

Mana pārliecība, ka sparings (divu sportistu tuvciņa) ir otra cilvēka pazemošana, jo, uzvarot pretinieku cīņā, tu izvirzi sevi kā pārrāku. Taču ar to vienīgi piepildi savu karmas trauku un agri vai vēl tev pašam būs jācieš sakāves — varbūt ne sportā, bet dzīvē. Es izvēlējos dēļu laušanu, lai cīnītos pats ar sevi, nenodarot pāri nevienam. Sports man ir cīņa pašam ar sevi, un arī uzvaras ir pār sevi.

— Vai pats bērībā bijī sportists puišis?

— Nē. Biju ļoti slimīgs un ārkārtīgi kompleksains zēns ar vāju veselību un slimu sirdi. Bērība man bija grūta, abi ar brāli mācījāmies Aglonas internātskolā. Dzīvoju bez vecākiem, viņiem bija atņemtas vecāku tiesības, un bērībā esmu izgājis visus tos posmus, kas raksturīgi jauniešiem no nelabvēlīgām ģimenēm. Bija pīpēšana, iedzeršana, kaušanās, huligānisms. Lielākā daļa skolas biedru bija bez vecākiem, pabijuši kolonijās. To pat negribu atcerēties. Mammai esmu piedēvis, neļauņojos uz viņu. Domāju, ka grūtības arī pamudināja pievērsties sportam.

— Maldīgajiem vilinājumiem tomēr spēji noturēties pretī. Kas tevi uzvedināja uz pareizā ceļa?

— 16 gadu vecumā māte mani saveda kopā ar Vilni Brencānu, un kopš tā laika šo cilvēku uzskatu par savu labāko skolotāju, kas man bija tēva vietā. Viņš atvēra pavisam citu pasauli. Ievadīja sportā, bet galvenais — runāja ar mani, stāstīja par dzīvi, uzticējās man. Viņš ir ļoti ticīgs cilvēks. Es vēlējos viņam līdzināties. Šobrīd šis cilvēks strādā Rīgā un nodar-

bojas ar sociālo problēmu risināšanu, palīdz vēža slimniekiem.

— Cik liela loma tavā dzīvē ir ģimenei?

— Uzskatu, ka uzvara pie manis atnāca, pateicoties manai sievai, ģimenei. Ar Jolantu kopā esam 14 gadus, šajā laikā esmu kļuvis mazāk egoistisks, protu rēķināties ar otru, ne tikai ar savām iegribām. Savukārt sports man mācījis cienīt sevi, cēlis manu pašapziņu, atbrīvojis no daudziem kompleksiem, kas neļāva man justies pašam. Man nav kauns par to, ko daru vai saku. Daudz mazāk sāp arī citu cilvēku piezīmes, kuri neizprot, kādēļ trenējos pats un mācu audzēkņus, kāpēc man tas vajadzīgs. Es taču nevienam neēju klāt un neprasu, kāpēc tu pīpē?..

— Mani pārsteidza tas, ka raksti mūziku un dzeju. Pastāsti par šo vaļasprieku.

— Rakstu nepopulāru mūziku — tādu, ko klausos es pats un mani tuvi draugi. Dziesmās izskan ne tas, ko redzu, bet tas, ko jūtu. Kopā ar brāli bijām izveidojuši savu grupu un divus gadus spēlējām balles visā rajonā. Tagad tam neatliek laika. Tas, ka spēju rakstīt dzeju, man bija pārsteigums. Biežāk tā rodas naktīs, kad dežurēju policijas nodaļā. Pēc dzejoļa «atnāk» arī mūzika, vēlāk gan savus darbus sijāju, kas neizdevies, iznīcinu. Dziesmā mūzikai un tekstam jābūt vienotiem, citādi tie neaizplūst līdz sirdij.

Manā dzīvē bijis daudz negatīvā, tādēļ nemitīgi dzīvoju ar apziņu, ka mans pienākums ir piepildīt ar saturu katru dienu. Mēdz teikt — katru dienu dzīvot kā pēdējo. Taču katru dienu arī ir pēdējā, jo otras tādas vairs nebūs.

G.Kraukle

INFORMĀCIJA

Gatavo pārskatus

Rajona pašvaldību kultūras dzīves vadītāji steidz gatavot pārskatus par pagājušā gada veikumu. Atskaites Tautas Mākslas centrā jāiesniedz jau šonedēļ, tajās tiks atspoguļoti pagājušajā gadā rīkoti pasākumi, pašdarbības kolektīvu darbs un uzstāšanās, pašvaldību iedzīvotāju iesaistīšana kultūras aktivitātēs.

L.Kirilova

«NOVADNIEKA» BALVAS CEĻO PIE LASĪTĀJIEM

Mani mazbērni ir mani vismīļākie draugi

Farmaceutisko preču ražotājs «Grindeks» dāvā šampanieša glāžu komplektu «Novadnieka» balvu izlozē laimēja laikraksta gada abonente no Saunas pagasta MONIKA KIVLENIECE.

Pirmais par laimestu uzzinājis Monikas kundzes vīrs Jānis, kurš strādā Dienvidlatgales reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē. Viņš nekavējoties zvanījis uz mājām sievai. Trešdienas «Novadniekā» arī paši pārliecinājušies, ka iekļuvuši laimētāju sarakstā. Uzzinot, ka balvu dāvā firma «Grindeks», Kivlenieki nosprieduši, ka iespējams, laimējuši kādu vitamīnu paciņu, taču izrādījās, ka balvā ir slaidas šampanieša glāzes, kuras grezno zeltīts uzraksts «Grindeks».

Monikas kundze redakcijā ieradās kopā ar piecgadīgo mazmeitiņu Aiju un piekrita mazliet pastāstīt par savu ģimeni, kaut arī pati atzina, ka runāšanai un kur nu vēl fotografēšanai neesot gatavojusies. Kivlenieku saime mīt Saunas pagasta Priekuļos, kur pašiem ir piemājas saimniecība «Līpas». Abiem ar vīru ir prieks, ka meitu Aldu savulaik nepalaida pasaules tālajos ceļos, jo, kas zina, kurā Latvijas malā tad būtu iesakņojusies Aldas, viņas vīra Edgara un abu mazbērnu — Aijiņas un Aiviša dzīve. Tagad visi dzīvo vienkop. Alda strādā Preiļos par ģimenes ārstes Benitas Belovas palīdzi, znots Edgars nodarbināts kokapstrādē, bet mazdēls Aivis ir Priekuļu pamatskolas 2. klases skolnieks.

Arī Monikas kundze visu mūžu bijusi skolotāja, mācījusi fizikul-

● Lūk, kādas glāzes zeltītā kastītē vecmāmiņa tikko laimēja «Novadnieka» loterijā, rāda Monikas Kivlenieces mazmeitiņa Aija Muktupāvela. Foto: M.Rukosuļevs

tūru Priekuļos, bet tagad ir pelnītā atpūtā un kopā ar mazmeitu Aiju saimnieko pa māju. Darāmā setā pilnas rokas, par to liecina kaut vai govju skaits kūti — to pavisam septiņas. Galā tiekot pašu un bērnu spēkiem, kā jau visi laukos, saka Monika Kivleniece. Dzīve nebūt nav saucama par bezcerīgu, ja vien pašiem dzīvotājiem gribas strādāt un ir spēks sevi saņemt rokās, lai ar nokārtu degunu nebūtu jāstaigā. — No saimniecības gūstam papildus ienākumus. Pensija ir maza, taču gribas mazbērniem arī konfektes nopirkt, — raugoties uz mazo Aijiņu, teic vecmāmiņa. Par

šādu omīti mazie var tikai priecāties, jo, neskatoties uz gadiem, viņa divreiz nedēļā joprojām pasniedz tautas deju nodarbības Priekuļu pamatskolas bērniem. Noskatījies vecmāmiņas aktivitātēs, arī mazā Aija mēģina omīti atdarināt. — Laikam mazā dienās būs dejojātā, — smeļ Monikas kundze. Mūsu sarunas laikā viņa piebilst arī kādu ārkārtīgi jauku un patiesi skaistu frāzi: «Mani mazbērni ir mani vismīļākie draugi.» Šāda apziņa, manuprāt, dod piepildījumu un spēku katrai dienai.

Vēl sirdsprieku dod arī lielā aizrašanās — puķes, kas vasarās

reibina un ieskauj visu mājas pagalmu. Neesot jau nekādas kolekcijas, un nevajagot arī. Ir rozes, dālijas, asteres, samtenes. Abi ar mazdēlu, arī aizrautīgu sportistu, iekārtojuši akmensdārzu. Tas tapis uz bijušas ēkas pamatiem. Vietu jau sen gribējuši sakārtot, attīrīt no akmeņiem, bet izrādījies, ka vieglāk tur ierīkot akmensdārzu nekā visu kādreiz vesto, nesto un celto akmens krāvumu atkal pārvietot.

Sarunā Monikas kundze pieskaņas arī tam laikam, kad auga pašas meita un kad darbos un skriešanā pagāja dienas, mēneši, gadi. Likās, ja strādāsi, sevi netaupīdams, tad

vismaz vecumdienās varēsi dzīvot mierīgi, taču — kas tev deva. Ja toreiz būtu zinājusi, ka darba stāžs paliks tikai pašas zināšanai, ne pensijas apmēram, tad daudz vairāk laika būtu yeltījusi meitai un mājas dzīvei, spriež lasītāja. Tā gan nav gaušanās par tagadējo laiku, jo gausties Monikas kundze, šķiet, nemaz neprot. Viņu reizēm pat kaitina jaunu cilvēku runas par to, ka nav naudas un laukos nav darba. Ja turēsi ruksi un gotiņu, lai arī ne bagāts, bet paēdis būsi. Monikas kundzes dzīves moto varētu raksturot vārdiem «Kamēr dzīvo, tikām kusties.» Ne katrs var nodarboties ar sportu, taču fiziskās aktivitātes nevienam nav liegtas.

«Novadnieks», kurš Kivlenieku ģimenē ir pirmajā vietā citu preses izdevumu vidū, abonēts tiek jau no pašiem avīzes pirmsākumiem. Kā jau bijušajai sporta pedagoģei Monikas kundzei patīk slejas, kur stāstīts par mūsu sportistu panākumiem, kā arī apraksti par vietējo cilvēku dzīvi, sevišķi, ja uzrakstīts par pavisam vienkāršiem lauku cilvēkiem.

«Novadnieka» lasītājiem, īpaši tiem, kas dzīvo laukos, Monika Kivleniece novēl nekad nenokārt degunu, jo laukos jau patiesībā dzīvojam vai ar tiem esam saistīti mēs visi. Viņa vēl būt aktīvākiem, biežāk sanākt kopā, lai satiktos. Katrā pagastā taču ir pa pašdarbības kolektīvam, pa ansamblim vai deju kopai. Lai ar cilvēkiem kopā iet dziesma, dejas un prieks, lai bēdas un neveiksmes nevajadzētu slīcināt alkohola glāzītē. Tādu jauno gadu visiem vēl Monika Kivleniece.

G.Kraukle

Noslēdzās labdarības akcija «Labā zvaigzne»

Visi Latvijas iedzīvotāji 6. janvārī, Zvaigznes dienā, tika aicināti piedalīties Latvijas tradicionālās konfesiju kopīgā ekumēniskā «Labās zvaigznes» pateicības dievkalpojumā un koncertā Doma baznīcā.

Kā katru gadu, tā arī šogad akcijas laikā tika izsūtīti pateicības raksti un sagatavotas pateicības vēstules labdariem. Šogad labdarības akcijā piedalījušies gandrīz tūkstoš cilvēku, kas vēlējušies pateikt paldies ļaudīm, kuri palīdzējuši un darijuši labu kādā noteiktā dzīves situācijā.

Akcijas laikā teikts paldies par smaidu un labu apkalpošanu, par pasākumu organizēšanu pensionātos un bērnumamos, par to,

ka visu brīvo laiku velta slimniekiem, tos aprūpējot un kopjot, par materiālo palīdzību brīdī, kad tā bijusi nepieciešama, par mēbelēm, kuras dāvinātas skolām, ģimenēm utt.

Labdarības atbalsta akcija notiek jau trešo gadu. To organizē Labklājības ministrija, Nevalstisko organizāciju centrs, Latvijas Pašvaldību savienība. Akciju atbalsta Latvijas tradicionālās kristīgās konfesijas, Latvijas radio un Brīvprātīgo centrs.

«Labās zvaigznes» mērķis ir sabiedrībā veicināt pateicības ētiku, sapratni uz iecietību, kā arī novērtēt to cilvēku ieguldījumu, kuri diendienā, gadu gados regulāri nesavtīgi gan emocionāli, gan ar savām zināšanām palīdz citiem.

Labklājības ministrija ir apko-

pojusi akcijas rezultātus. Preiļu rajonā iedzīvotāju pateicību šogad izpelnījušies šādi uzņēmumi: SIA «Adugs» Līvānos, kas ar produktiem apgādā «Žēlsirdības centru» — virtuvi bērniem no sociāli nelabvēlīgām ģimenēm, SIA «Anda Optec», kas piešķir naudu virtuves uzturēšanai, kā arī Vācijas Ziemeļreinas Vestfāles valdība par līdzekļu piešķiršanu «Žēlsirdības centra» virtuves remontam. Šos brīvprātīgos palīgus labdarības akcijai ieteica Dzintra Zoldnere no Līvāniem.

Ar labdarības akcijas starpniecību pateicību par dažāda veida palīdzību 20 cilvēkiem izteikusi arī Rožkalnu pagasta iedzīvotāja Anna Ivanova. Viņas iesniegtajā sarakstā ir gan valdības pārstāvji, gan arī dažāda gadagājuma un

profesiju cilvēki no Rožkalnu un Rušonas pagastiem, kā arī no Preiļiem un Līvāniem.

Tomēr akcijas norise un gala iznākums vedina arī uz pārdomām par to, ka šādu pasākuma rīkotājiem ne vienmēr izdodas sasniegt iecerēto mērķi. Nav noslēpjams, ka to pamanās izmantot arī cilvēki ar peļamu dzīvesveidu un apšaubāmu reputāciju, kas pacenšas aizpildīt kaudzi anketu par saviem iedomātajiem labdariem. Tajā pašā laikā desmiti un simti, kas noteikti būtu pelnījuši atzīnību un pateicību visas valsts mērogā par ziedotiem līdzekļiem, personīgu palīdzību un atbalstu nelaimē nokļuvušiem, slimiem, veciem, trūcīgiem cilvēkiem, bērniem, slimnīcām, kā arī citām sociālās aprūpes iestādēm, palikuši bez šī sa-

biedrībai dzirdamā veidā pateiktā paldies. Varbūt arī tāpēc, ka rīkotāji nebija līdz galam pārdomājuši, kādā veidā par šo labdarības akciju informēt visu sabiedrību. Acīmredzot, tikai informācijas trūkums par akciju «Labā zvaigzne» mūs ir nostādījis fakta priekšā, ka Preiļu rajonā, izrādās, ar labdarību neviens nav ne nodarbojies, ne arī to saņēmis, izņemot dažas šeit minētās fiziskās un juridiskās personas.

Gribas cerēt, ka informācija par nākošo labdarības akciju ar to rīkotāju — Labklājības ministrijas, Nevalstisko organizāciju centra, Latvijas Pašvaldību savienības — gādību nonāks līdz katram rajona iedzīvotājam.

L.Rancāne

KULTŪRAS ZIŅAS

Iesniedza divus projektus Kultūrkapitāla fondā

Pagājušajā nedēļā Preiļu rajona padomes kultūras darba organizatore Elvira Brovacka Kultūrkapitāla fondā finansējuma piešķiršanai iesniedza divus projektus. Viens no tiem paredz plašas konferences rīkošanu kultūras darbiniekiem, kultūras valsts inspektoriem, pašvaldību vadītājiem un kultūras iestāžu vadītājiem. Konferences tēma «Tautas kultūras nozīme Latgales reģionālajā attīstībā». Jāpiebilst, ka šis projekts iesniegts atkārtoti, jo pirmoreiz atbalstu nesaņēma.

1. februārī būs zināma atbilde, vai Kultūrkapitāla finansējumu saņems projekts «Starptautiskais tautas mākslas festivāls «Preiļi 2002»», ko šī gada vasaras sākumā gatavojas organizēt Preiļu rajona pa-

domē, Preiļu novada dome un Preiļu novada kultūras centrs. Pašvaldības plāno festivāla rīkošanai piešķirt 6000 latus, bet 4000 latu festivāla rīkotāji cer saņemt no Kultūrkapitāla fonda. Atsauksmes vēstuli Kultūrkapitāla fondam sagatavojis arī Preiļu novada domes priekšsēdētājs Jāzeps Šnepsts, pastāstīja E. Brovacka.

Mērķdotācijas pašdarbības kolektīviem būs lielākas

10. janvārī Tautas Mākslas centrs apstiprināja mērķdotācijas tautas mākslas pašdarbības kolektīvu vadītāju darba samaksai. Preiļu rajona pašdarbības kolektīvu vadītāji mērķdotācijā šogad saņems 10 773 latus, pērn šī summa bija 6000 latu apmērā. Šāds finansējuma palielinājums nozīmē rajona pašdarbības kolektīvu snieguma augstu novērtējumu.

Kā teica E. Brovacka, Preiļu rajons, lai gan iedzīvotāju skaita ziņā nav liels, tautas mākslas pašdarbības kolektīvu skaita ziņā ir viens no bagātākajiem valstī. Tāpēc arī valsts dotācijas ir pat lielākas nekā citiem Latgales rajoniem. Ar mērķdotācijas sadalījumu 2002. gadam kārtējā sēdē tiks iepazīstināti arī Preiļu rajona padomes locekļi.

Dziesmusvētku žurnālā rakstis par Preiļu pašdarbniekiem

Profesors Pēteris Zeile sagatavojis plašu rakstu Tautas Mākslas centra izdotajam Dziesmusvētku žurnālam, kurā stāstīts par Preiļu rajona pašdarbības kolektīviem un to atzīstamo veikumu tautas mākslas tradīciju saglabāšanā un attīstīšanā.

L. Kirillova

REKLĀMA

REKLĀMA

REKLĀMA

REKLĀMA

Kam gaisā kā galva

Ikviena 7.–9. klases skolēnu komanda 2002. gadā ir aicināta piedalīties Latvenergo konkursā skolām. Trīm uzvarētājkomandām ar "visgaišākajām galvām" balva –

nedēļas ceļojums
ar autobusu uz kādu no Eiropas valstīm!!!

N.B! Lai piedalītos konkursā, aizpildīta pieteikuma veidlapa jānosūta konkursa komisijai līdz 25. janvārim (pasta zīmogs)! Veidlapas prasiet saviem skolotājiem vai zvaniet pa tālruni: 7 242 393 (Guntā Fauste).

LATVENERGO
Mūsu enerģija jūsu labklājībai

PAŠVALDĪBĀS

Sīlukalnā par pagasta ceļu tīrīšanu slēdz līgumu ar «Latgales ceļiem»

Pagasta ceļus Sīlukalna pašvaldība tīra regulāri un arī šajās dienās sniegs no braucamajām daļām ir nošķūrēts, informēja pagasta padomes deputāts Arnis Opolais. Zināmas problēmas Sīlukalna pagasta teritorijā braucējiem sagādā tie ceļu posmi, ko uztur valsts. Tādu ceļu pagasta teritorijā ir 32,9 km. Uz šiem ceļiem šonedēļ atkušņa apstākļos izveidojusies sniega masa apgrūtinā braukšanu. Savukārt pagasta ceļu kopgarums ir aptuveni 70 km (precīzi skaitļi būs zināmi pēc ceļu uzmērīšanas pabeigšanas), un no 1. janvāra ir noslēgts jauns līgums par to tīrīšanu. Iepriekš pašvaldībai bija līgums ar z/s «Vairogs» Galēnu pagastā, kas veica pagastu ceļu uzturēšanu Galēnu, Stabulnieku un Sīlukalna pagastā. Ņemot vērā lielo sniega daudzumu un darbu apjomu, ceļu tīrīšana gada nogalē Sīlukalna pagastā bija aizkavējusies, tādēļ gadumijā daudzi pagasta iedzīvotāji vispār nevarēja izkļūt no savām viensētām. Lai nepieļautu šādas situācijas atkārtosanos, līgums par pagasta ceļu tīrīšanu tagad noslēgts ar a/s «Latgales ceļi».

Piedalās zemnieku sanāksmē Riebiņos

Aizvadītajā sestdienā arī Sīlukalna pagasta zemnieki piedalījās zemnieku kopšapulcē, kas notika Riebiņos, uz to bija sabraukuši aptuveni 30 dalībnieku. Sanāksmē, kā pastāstīja A. Opolais, bija gan ekonomisks, gan politisks mērķis. Tā kā Latgalē vairums saimniecību ir nelielas, bet prasības subsīdiju pretendentiem pieaug, valsts atbalsts ļoti lielai daļai zemnieku iet secen. Rušonas pagasta zemnieks un sanāksmes rīkotājs J. Kotāns pārliecināts, ka no 300 Rušonas pagasta saimniecībām uz subsīdijām var pretendēt ne vairāk kā 10, bet pārējie zemnieki paliek bez valsts atbalsta. Līdzīga situācija ir arī Sīlukalnā, kur vairums saimniecību nav lielākas par 10 ha. Lai saņemtu akcīzes nodokli par degvielu vai iegūtu subsīdijas pār sējplatībām, īpašniekam nepieciešams reģistrēties kā nodokļu maksātājam, taču daudzi zemnieki to nav izdarījuši, tādēļ, piemēram, akcīzes nodokļa atmaksu pērn gad Sīlukalnā saņēma tikai 10-15% no to zemnieku skaita, kas akcīzes atmaksu saņēma agrāk. Zemnieki uzskata, ka jāmaina subsīdiju sadales principi, neizslēdzot no aprītes sīkzemniekus, tādēļ nepieciešams arī politisks atbalsts partijās.

Galēnu pagasts iesaistās akcijā «Apceļosim Latvijas pili»

Šogad arī Galēnu pagasta padome, kura apsaimnieko Galēnu muižas kompleksu un parku, nolēmusi iesaistīties Latvijas piļu un muižu asociācijas rīkotajā akcijā «Apceļosim Latvijas pili», kas no maija līdz oktobrim tiek organizēta jau trešo gadu pēc kārtas. Kā informēja pagasta padomes priekšsēdētāja Leontīna Saleniece, piļu un muižu īpašnieki, kas ir gan privātpersonas, gan arī pašvaldības, šogad tūristiem var piedāvāt ne tikai kultūrvēsturisko ēku apskati, bet arī dažādas aktivitātes. Lai piesaistītu lielākas tūristu masas Borhu dzimtas muižai, galēnieši nolēmusi rīkot trīs pasākumus: 18. maijā apmeklētājus aicinās uz saņemšanas talku un vasaras ieskandināšanas svētkiem muižas parkā, 23. jūnijā tiks rīkoti Jāņu dienas ielīgošanas svētki ar brīvdabas teātra izrādi un zaļumballi. Savukārt 25. augustā būs Bērtuļdienu svētki ar gadatirgu muižas pagalmā, pašdarbības kolektīvu koncertu, seno tērpu demonstrēšanu un stāstiem no Borhu muižas vēstures. Pulksten 13.00 notiks dievkalpojums un garīgās mūzikas koncerts Vidsmuižas Romas katoļu baznīcā. Kā pastāstīja L. Saleniece, organizētājiem esot kluss sapnis uz koncertu baznīcā aicināt iemīļoto dziedātāju Jāni Sproģi.

ADMINISTRATĪVI TERITORIĀLĀ REFORMA

«Novadnieka» 12. janvāra numurā rakstījām par vietējo pašvaldību reformas gaitu rajonā un par problēmām, ar kurām nākas saskarties, veidojot novadus. Šoreiz piedāvājam Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas vadītāja Pētera Romanova viedokli par pašvaldību vadītāju lomu reformas gaitā un par topošā Reģionālās attīstības likuma trūkumiem.

Nākamajā numurā varēsiet iepazīties ar Balvu pilsētas domes priekšsēdētāja Jāņa Trupovnieka vēstuli par administratīvi teritoriālās reformas jautājumiem, kā arī vairāku Preiļu rajona pašvaldību vadītāju viedokļiem šajā sakarā.

Pārmaiņās ir jāsaskata cilvēks

Nobeigums. Sākums laikraksta 12. janvāra numurā.

Problēmas vispirms jāatrisina uz papīra

Lai pieņemtu galīgo lēmumu, jābūt skaidrībai, kā tiks risinātas problēmas. Kas būs ar skolām, iedzīvotāju sociālo aprūpi, uzņēmējdarbību un ieņēmumu bāzi? Kas uzturēs ceļu tīklu, vai ziemā būs kāds, kas iztīra aizputinātos ceļus, lai cilvēki tiek uz veikalu pēc maizes? Šīs problēmas jau šodien saskatāmas abos mūsu novados. Esmu bijušā Preiļu pagasta iedzīvotājs, šoziem līdz autobusu pieturai tieku garajos mednieku zābakos. Man līdz lielceļam ir pusotrs kilometrs, bet pagastā ir sādžas, no kurām joprojām nav iespējams izkļūt.

Infrastruktūras uzturēšana ir smaga problēma, ļoti precīzi un dziļi jāizanalizē, vai jaunizveidotais novads domās par nomales cilvēkiem, vai spēs viņiem palīdzēt. Pamatots ir iedzīvotāju satraukums par to, ka viņi tiks aizmirsti un lauki atstāti lēnai «izmiršanai».

Pilsētnieks nekad nesapratīs laucinieku

Mana pārliecība ir tāda, ka jebkurš novads, kas veidojas ap pilsētu, tomēr vairāk risina pilsētas problēmas. Negribu teikt, ka tā ir konkrēti Preiļu vai Līvānu novadā. Tā ir visos Latvijas novados, kuru centri ir pilsētas. Kā teica viens no pašvaldību vadītājiem, vēsturiski laucinieks ar pilsētnieku, risinot sociālos un citus jautājumus, nekad nav draudzējušies. Katram savs kažoks tuvāks.

Laukiem ir smagi, un es redzu, ka pagaidām reformas bīdītāji, veidojot novadus, nemaz nedomā par lauksaimniecības uzplaukumu un attīstību. Ir tikai skaisti vārdi, ka novadā būs lielākas iespējas bērniem izglītoties sportā, mākslā, nodarboties ar sportu, apgūt datorzinības. Jā, ja šis bērns mācīsies novada centra skolā, tā būs. Bet šis bērns nekad neatgriezīsies atpakaļ savās tēva mājās. Statistika liecina, ka Latgalē tikai 6,5 procenti aptaujāto vēlas, lai viņu bērni paliktu laukos, bet 31,9 procenti novēl viņiem pamest dzimto pusi. Vecāki neredz savām atvasēm perspektīvu laukos.

Tieši tāpēc uzskatu, ka ir normāli veidot lauku novadus. Spilgts piemērs tam ir Viduslatgales novads, kurā gatavi apvienoties Sīļukalna, Rušonas, Riebiņu, Silajāņu, Stubulnieku un Rēzeknes rajona Feimaņu pagasts. Šāda lauku novada pašvaldībām ir vienotas problēmas un līdzvērtīgs skatījums uz to risinājuma meklējumiem.

Jau minēju, ka valdības piedāvātajā variantā Preiļu novadu veido divpadsmit pašvaldības. Tas taču ir neliels rajons. Vai tādā ga-

dījumā nav labāks daugavpiliēšu modelis, kur veido Daugavpils novadu. Tagadējais Daugavpils rajons pārtaps Daugavpils novadā, saglabājot pagastu centrus, infrastruktūru. Manuprāt, pievilcīgs modelis.

Reformas galapunktā jāsaskata cilvēks

Administratīvi teritoriālo reformu daudz kritizē, tomēr esmu simtprocentīgi pārliecināts, ka tā ir vajadzīga. Galu galā, ejam uz Eiropas Savienību, NATO. Ar veco administratīvo sistēmu mūs tur nesapratīs un neatbalstīs. Bet reforma ir jāvirza gudri, daudzreiz izanalizējot un redzot reformas galapunktā ne Eiropas Savienību, bet cilvēku. Cilvēku pilsētā un laukos.

Pašvaldības vadītāja loma reformā

Pašvaldības vadītāja loma administratīvi teritoriālajā reformā ir noteicošā, jo aiz viņa stāv padome, ko šis cilvēks vada un ar ku-

ru konsultējas. Cik spējīgs, talantīgs un gudrs ir vadītājs, tik precīzi, dziļi un pareizi tiks izvērtēta, izanalizēta situācija, apvienojoties ar citām pašvaldībām. Ja vadītājam nav spējas izvērtēt un pierādīt kolēģiem reformas nepieciešamību, dzīvotspējīga novada veidošana ir problemātiska. Labu piemēru pārdomātai novada veidošanai devis Talsu rajona Dundagas pagasta vadītājs Gunārs Laicāns. Viņa pieredze jāizmanto citiem. Arī Vitālijs Aizbalts no Daugavpils rajona nopietni domā par reformu, grib saglabāt savas pašvaldības pēc iespējas neskartas, veidojot pavisam jaunu modeli.

Reģionālās attīstības likums jau ir pētīts

Reģionālās attīstības likums, reģionu veidošana un problēmas ir otrs temats, par kuru pašvaldību vadītājiem nekautrējoties būtu jāizsaka savas domas.

Par reģionālo reformu jau pirms vairākiem gadiem veikts pētījums. Nākotnes Latvijas modeli iespē-

jams izveidot tikai kompleksi, vienlaicīgi un visaptveroši, veicot vietējo pašvaldību, valsts pārvaldes, reģionālo, kā arī nodokļu un budžeta reformas. Tādas atziņas gūtas pētījumā «Reģionālā administratīvi teritoriālā iedalījuma reformas problēmas Latvijā».

Ar tirgus ekonomikas prasībām atbilstošas publiskās valsts pārvaldes sistēmas izveidi, kura ilgtermiņā nodrošinātu līdzsvarotu valsts teritorijas attīstību, tiktu demontēti arī centralizētās valsts pārvaldes modeļi. Neveicot reģionālo reformu un vietējo pašvaldību reformu, Latvija zaudēs konkurētspēju starp ES kandidātvalstīm.

Reģionālās attīstības likums paredz, ka reģionu izveidē Latvijā par pamatu ņemams 4 + 1 modelis (četri reģioni, tajā skaitā arī Latgale, plus Rīga). Šāds variants atbilstu Eiropas Savienības statistikas biroja — EUROSTAT — ES teritoriālo vienību nomenklatūras NUTS 2 līmenim.

Taču ir dažas lietas, par kurām

vēl nav pilnīgas skaidrības. Veidojot plānošanas reģionu, jāparedz, lai tas būtu arī administratīvs reģions, lai reģionā būtu ministriju — Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Finanšu, Ārlietu, Iekšlietu, Aizsardzības, Ekonomikas, Zemkopības, Labklājības un Izglītības un zinātnes, Kultūras un Satiksmes ministrija — un pašvaldību pārstāvniecības. Likums paredz pārejas periodu līdz rajonu likvidēšanai.

Liela loma likumā paredzēta esošajām attīstības un plānošanas aģentūrām. Latgales Attīstības aģentūra viena no pirmajām Latvijā uzsāka savu darbību. Atbilstoši likumam aģentūras nodarbošies ar plānošanu, investīciju piesaisti, projektu rakstīšanu un realizēšanu. Aģentūras varēs uzturēt savu pārstāvi pat ne Rīgā, bet tieši Briseļē, kas parakstīs līgumus ar ES sekretariātu. Tādā gadījumā Eiropas nauda ietu tieši uz plānošanas reģionu, kur par tās izmantošanu būtu atbildīga reģiona politiskā pārvalde.

Tiklīdz būs apstiprināts Reģionālās attīstības likums, būs skaidrs, ka Latgale ir viens plānošanas reģions. Līdz ar to nebūs vairs jāstrīdas un jākonkurē, kas te ir galvenais — Rēzekne, Daugavpils vai varbūt Preiļi. Arī pašlaik Latgales Attīstības aģentūras sēdes notiek ik mēnesi citā rajonā.

Lauku rajonu plānotāji uzskata, ka valdības solis, gatavojot Reģionālās attīstības likumu, ir ļoti pareizs, bet, kā saka, pārāk ātri ūcepts. Plānošanas speciālisti ir sagatavojuši un apkopojuši savus viedokļus un ieteikumus, pozitīvi vērtējot procesu, kad paralēli tiek veidoti plānošanas reģioni un novadi.

L.Kirillova

Latvijas iedzīvotāju domas par pašvaldībām un to reformu

2001. gada vasarā socioloģisko pētījumu firma SKDS pēc īpašu uzdevumu ministra valsts reformu lietās sekretariāta pasūtījuma aptaujāja Latvijas iedzīvotājus, lai uzzinātu viņu vērtējumu par pašvaldības darbu un noskaidrotu attieksmi pret administratīvi teritoriālo reformu.

■ Atbildes uz jautājumu «*Cik reizes gada laikā jūs apmeklējāt savu pašvaldību?*» parāda visai interesantu ainu. Turpat vai 2/3 aptaujāto Latvijas iedzīvotāju norādījuši, ka 2000. gada laikā savas pašvaldības domi vai padomi nav apmeklējuši, bet vairāk kā sešas reizes gadā to darījuši aptuveni 8% aptaujas dalībnieku. Vairumā gadījumu cilvēki vēlas satikt pašvaldības darbiniekus nevis deputātus.

■ Aptaujas dalībniekiem lūdza novērtēt, *cik lielā mērā viņus apmierina pašvaldības darbs atsevišķās jomās: izglītība, sociālā aprūpe, iedzīvotāju informēšana par domes (padomes) darbu un domes (padomes) darba stils.*

Starp reģioniem visneapmierinātākie ar izglītības kvalitāti ir kurzem-

Joma	Apmierināti	
	Visi respondenti	Laukos
Izglītība	40,7%	47,4%
Sociālā aprūpe	29,4%	37,5%
Iedzīvotāju informēšana par pašvaldības darbu	29,8%	39,3%
Pašvaldības darba stils	24,2%	33,7%

nieki, par sociālo aprūpi visvairāk ir neapmierināti zemgalieši, par iedzīvotāju informēšanu par pašvaldības darbību un pašvaldības darba stilu visvairāk nemiēri ir Latgalē.

■ Uz jautājumu «*Cik lietderīgi jūsu pašvaldība izmanto finansu līdzekļus?*» tikai 20% no kopējā respondentu skaita (tajā skaitā 29% no lauku iedzīvotāju vidus) ir atbildējuši, ka, viņuprāt, līdzekļi tiek izmantoti lietderīgi. Vairāk nekā trešdaļa aptaujāto atzina, ka nesaņem pietiekamu informāciju par pašvaldības budžeta izlietojumu vai neziņa, kā vērtēt budžeta tērēšanas lietderīgumu.

■ Atbildot uz jautājumu «*Cik informēts jūs esat par pašvaldību administratīvi teritoriālo reformu?*», sevi par informētiem uzskata tikai 18% respondentu (laukos

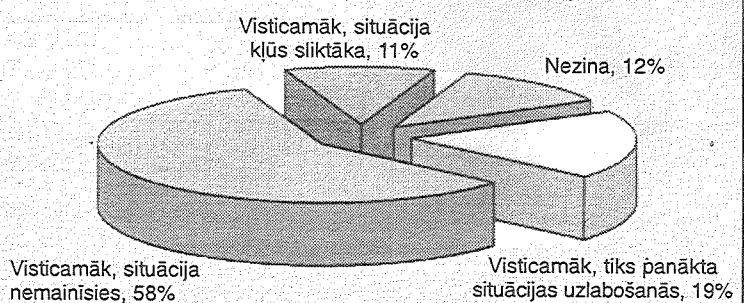
— 23,8%). Galvenie informācijas iegūšanas avoti ir: radio un televīzija (43%), republikas avīzes (15%), vietējās avīzes (14%), personīgie kontakti (15%). Rezultāti skaidri parāda, ka nepieciešams iedzīvotājiem sniegt daudz vairāk informācijas par

administratīvi teritoriālās reformas gaitu nekā viņi saņēmuši līdz šim.

■ Uz jautājumu «*Vai pašvaldību vadītāji vai deputāti ir prasījuši jūsu viedokli par pašvaldību apvienošanu vai sadarbību?*» apstiprināši atbildējuši tikai 10,7% no kopējā respondentu skaita, laukos — 16,5%. Latgalē pozitīvu atbildi ir mazāk nekā citur valstī. Tas liek secināt, ka pašvaldību vadītāji reti uzklaua iedzīvotāju viedokli šajā jomā.

(No Pašvaldību lietu pārvaldes informatīvā izdevuma «Administratīvi teritoriālā reforma»)

Vai jūsu pašvaldība spēs nodrošināt ekonomiskā stāvokļa uzlabošanu tās teritorijā?

LABDARĪBA

● Ieva Lazdāne ir cilvēks, kas ar sirdi un dvēseli pieder Aglonai, un visam, ko viņa dara, līdzī nāk Dieva svētība un cilvēku atbalsts. Pateicoties viņas neatlaidībai, pirms desmit gadiem Aglonas bazilikā tika izveidota kora skola, kas pamazām izaugusi līdz starptautiskai atzinībai. Skola ieguvusi arī oficiālas tiesības izsniegt dokumentus par mūzikas zinību apguvi, tā lēnām, bet mērķtiecīgi pilnveido savu materiālo bāzi. Tomēr pats galvenais ir tās garīgās un mākslas vērtības, ko skola sniedz saviem audzēkņiem.

Labdarības loterijā savākta nauda kompaktdiska ierakstīšanai

Par izplatītajām loterijas biļetēm, kā arī ziedojumos iegūti 800 latu, kas ir pietiekoši kompaktdiska ierakstīšanai. Loterijā izlozētas 170 balvas. Tā Aglonas bazilikas kora skolas atbalsta biedrības «Rūtoi» labdarības loteriju ar nosaukumu «Mēs gribam, lai mūs dzird» vērtēja biedrības «Rūtoi» direktore Inese Stūre. Akcija līdzekļu savākšanai ar loterijas palīdzību bija organizēta laika posmā no 25. oktobra līdz 15. janvārim. 12. janvārī notika izloze, uz kuru ieradās ne tikai vietējie iedzīvotāji no Aglonas pagasta, bet arī daudzi rajona iedzīvotāji, jo loterijas biļešu izplatīšana nebija ierobežota, un biļetes varēja iegādāties ikviens.

Aglonas kultūras namā, kur notika akcijas noslēgums un balvu izloze, ciemiņus no pusdienlaika līdz vēlai vakara stundai priecēja mākslinieciskās pašdarbības kolektīvi. Kā pirmie uzstājās Aglonas bazilikas kora skolas koris un solisti, parādot savu jaunāko teātrā uzvedumu latgaļu valodā, arī angļu valodā izpildot dziesmas no filmas «Mūzikas skaņas».

Bazilikas kora skola šogad atzīmēs savas pastāvēšanas desmito gadadienu, un šajā laikā sevi ir apliecinājusi kā nopietnu muzikālās izglītības ieguves iestādi. Kora skolas audzēkņi uzstājušies daudzās vietās ārpus rajona robe-

● Labdarības loterijas «Mēs gribam, lai mūs dzird» koncertu ievadīja Aglonas bazilikas kora skolas audzēkņu uzstāšanās, uz skatuves parādot mūzveco un aizkustinošo stāstu par Jēzus Bērniņu un viņa Māti.

žām, ir devušies arī ārzemju koncertturnejās — uz Čenstohovu Polijā, uz Sanktpēterburgu. Viens no interesantākajiem ārzemju braucieniem bija pagājušajā gadā notikušais Horvātijas, Slovākijas un Ungārijas apmeklējums. Aglonieši Horvātijā piedalījās baznīcas dziedājumu festivālā un saņēma atzinošu vērtējumu. Protams, pats galvenais kora skolas pienākums ir Aglonas bazilikas dievkalpojumu kuplināšana ar garīgajiem dziedājumiem. Reizi mēnesī koristi dzied dievkalpojumā, svētajās misēs spēlē arī kora skolas jaunie ērģelnieki.

Bazilikas kora skolā audzēkņi mācās septiņus gadus, bet, ieskaitot sagatavošanas klasi, un ja ir

nolēmuši turpināt izglītību mūzikas koledžā, — deviņus gadus. Skolas beidzēji saņem apliecības par vokālās mūzikas apguvi un kora klases absolvēšanu. Pašlaik mūzikas koledžā mācās četri bijušie bazilikas kora skolas audzēkņi. Jaunos vokālistus māca labi pedagogi: Lidijs Grauze, Antoņina Mihailova, Irēna Leonova, Santa Karīna Oša, Rita Kovaļevska, bet ticības mācību bērni apgūst Antoņinas Drelīngas un Annas Vilcānes vadībā. Aglonas bazilikas kora skolas direktore ir Ieva Lazdāne.

Kā uzsvēra Ieva Lazdāne, pēdējos divos gados skolai ievērojamu palīdzību sniegusi atbalsta biedrība «Rūtoi». Katru mēnesi

divi audzēkņi saņem stipendijas no līdzekļiem, kas sagādāti ar biedrības atbalstu. «Rūtoi» palīdz risināt finansiālos jautājumus arī citos gadījumos. Nenovērtējama palīdzība sniegta ar šo labdarības akciju, par kuras ideju un tās izlošanu līdz realizēšanai vislielākais paldies biedrības «Rūtoi» direktorei Inesei Stūrei, teica Ieva Lazdāne. «Rūtoi» pastāv divus gadus, un pašlaik biedrība apvieno 25 fiziskas un juridiskas personas.

Pirmajā kora skolas kompaktdiskā paredzēts iekļaut garīgos dziedājumus latīņu, latgaļu un krievu valodā.

Koncertloterijas — maratona laikā uzstājās sporta deju centra «Aizkrauklīte» (vadītāji Marina un Ainārs Kārklīņi) deju grupas «Elīze» un «Elizīte», kas mācās Ilzes Brokas vadībā, deju

kopa «Gaida» (Gaida Ivanova), džeza deju grupa «Akcents» (Guntis Skimblis), bija iespējams aplūkot floristikas dizaineres Mairitas Pizeles kompozīciju «Reiz bija, ir un būs», kā arī friziermeistares Antonijas Rubīnes frizūru kompozīciju «Sapnis».

Pašu galveno balvu — PHILIPS virtuves kombainu, ko dāvināja rajona padome, ieguva loterijas biļetes 001063 īpašnieks. Ar izlozes pilnu sarakstu var iepazīties, kā arī saņemt balvas Aglonas bazilikas kora skolā, tālrunis 75386.

Inese Stūre izteica gandarījumu arī par bazilikas vadības un Aglonas pagasta padomes palīdzību un atbalstu loterijas un koncerta maratona organizēšanā. Izlozes laikā bija organizēta apmeklētāju aptauja un saņemtas atbildes liecināja, ka akcija novērtēta pozitīvi.

L. Rancāne

● Notiek izloze, ko vada Inese Stūre un Aglonas kultūras nama direktors Guntis Skimblis. Izlozes komisijas priekšsēdētājs Andrejs Aglonietis.

● Ziedotāju sarūpētajā balvu fondā bija jaukas un vērtīgas lietas: grāmatas, fotoaparāts, kosmētikas komplekts, elektriskā tējkanna, vannas dvieļu komplekts, galdiņš — trijkājis, saldumu komplekti, ceļazīme divām personām braucienam uz Sāremā salu, iespēja divatā pavadīt romantisku vakaru M. Cakules atpūtas mājā, žurnāla «Ieva» abonements 2002. gadam, laikraksta «Novadnieks» abonements sešiem mēnešiem un citas.

Galda teniss: cīņas par tiesībām braukt uz Zviedriju

Rīgā notika pēc kārtas jau piektais sporta inventāra ražotājfirmas «Stiga» kausa izcīņas posms. Uzvarētāji kopvērtējumā iegūs tiesības vasaras vidū piedalīties galda tenisa festivālā Zviedrijā. Diemžēl preliešiem šis posms nebija veiksmīgs, spēlētāji neiekļuva godalgotajās vietās.

Vidējā vecuma grupā (1987. dzimšanas gads un jaunāki) 56 dalībnieku sacensībās Ervīns Ži-

kars izcīnīja piekto vietu, Vladislavs Agurjanovs — 12., bet Ivars Nikolajevs — 19. vietu. 29 meiteņu konkurencē Anastasija Jakimova ierindojās sestajā, bet Jūlija Dektarjova — 12. vietā.

Vecākajā grupā (1984. dzimšanas gads) Oļegs Burjakovs spēja ierindoties 25. vietā.

Vieglatlētika: izcīnīta bronzas medaļa

Rīgas Sporta manēžā notika Latvijas Jaunatnes sporta centra meistarsacīkstes «C» grupā (1989./90. dz.g.). Ar izcīnītu bronzas medaļu no šīm sacensībām at-

Futbols: pārspēks Balvu komandai

Sācies Ziemeļaustrumlatvijas futbola līgas čempionāts telpās. Tajā kopā ar Rēzeknes, Jēkabpils, Balvu, Preiļu un Gulbenes pieaugušo komandām piedalās arī sporta kluba «Cerība» jauniešu komanda (1986. dzimšanas gads). Pirmajā kārtā savā laukumā «Cerības» jaunie futbolisti (pastiprināti ar pāris pieaugušajiem) zaudēja Balvu komandai ar rezultātu 3 : 10. Vārtus guva Aleksandrs Trūps, Artūrs Klindzāns un Valdis Čingulis.

Spēļu pirmajā kārtā ir šādi rezultāti: Gulbene — Jēkabpils 4 : 6, Rēzekne — Preiļi 12 : 10. L.Rancāne

vā skrējienā pirmā, 8,6 sekundes, desmitajā vietā Anna Caune (savā skrējienā pirmā, 8,9 sekundes).

300 metru skrējienā starp 30 dalībniekiem piekto vietu ieguva Lauma Pelše (savā skrējienā pirmā, 50,1 sekunde), bet divpadsmito vietu Ilze Bartuseviča (savā skrējienā trešā, 52,4 sekundes).

1000 metru distancē no 32 skrējējām 17 vietu ieguva Brigita Upeniece (savā skrējienā piektā, 3:43,3 minūtes).

Starp 44 zēniem šajā distancē septīto vietu ieguva Aigars Indrikovs (savā skrējienā pirmais, 3:16,1 minūte) un 31. vietu Gints Sparāns (savā skrējienā septītais, 3:38,3).

Tālākšanas sacensībās piedalījās 52 zēni. Astoto vietu ieguva Viktors Rastopčins (4,72 metri), 13. vietu — Juris Kitajevs (4,50 metri) un 19. vietu — Rolands Vilcāns (4,40 metri).

Augstlēkšanas sacensībās devīto vietu izcīnīja Anna Caune (1,35 metri).

Stafetes skrējienā 24 komandu konkurencē zēni: Aigars Indrikovs, Juris Kitajevs, Viktors Rastopčins, Rolands Vilcāns ieguva desmito vietu, bet meitenes starp 15 komandām — septīto vietu. Stafetē skrēja Anna Caune, Brigita Upeniece, Ilze Bartuseviča, Lauma Pelše.

L.Rancāne

Līvānu novada sportisti aizvadījuši uzvarām bagātu gadu

Aizvadītais 2001. gads sportistiem Līvānu novadā bijis veiksmīgs. Uzvaras mājup pārvestas ne tikai no vietējā mēroga mačiem, atzīstami panākumi gūti arī pasaules čempionātos. Piektdien, 18. janvārī Līvānu kultūras centrā ar ziediem un naudas balvām tiks sveikti izcilākie novada sportisti. Kā informēja novada sporta un masu pasākumu organizatore Māriete Vilcāne, tradicionālā sportistu balle Līvānos tiek rīkota jau otro gadu, bet labāko sportistu prēmēšana notiks trešoreiz.

Prēmē pēc noteikumiem

Noteikumi par naudas balvām sakarā ar izciliem sasniegumiem sportā paredz, ka tās izmaksā sportistiem, kas vecāki par 16 gadiem. Par piedalīšanos olimpiskajās spēlēs valsts izlases sastāvā, pasaules un Eiropas čempionātos, kā arī kausos var tikt piešķirta naudas prēmija līdz 200 latiem. Savukārt par izcīnītām godalgām citās starptautiskās sacensībās ar vismaz 6 valstu līdzdalību — no 30 līdz 75 latiem, atkarībā no izcīnītās 1., 2. vai 3. vietas. Ja sportists izcīnījis godalgu Latvijas čempionātos pieaugušajiem, pārstāvēt novada izlasi, viņam var izmaksāt no 20 līdz 50 latiem.

Līdz 100 latiem var izmaksāt par piedalīšanos Latvijas jaunatnes un junioru izlases sastāvā pasaules un Eiropas junioru un jaunatnes čempionātos. No 10 līdz 25 latiem var saņemt par izcīnītām godalgām vietām Latvijas jaunatnes (vecākā grupa) un junioru čempionātos un veterānu čempionātos, pārstāvēt novada izlasi. Noteikumi paredz, ka treneris saņem 50% no prēmijas summas, kas par gūtajiem sasniegumiem piešķirta viņa audzēknim. Kopumā izcilāko sportistu prēmēšanai novada dome šogad atvēlējusi 460 latus.

Sporta izcilnieki

Par izciliem sasniegumiem sportā 2001. gadā naudas prēmī-

jas no Līvānu novada domes sportistu gada ballē saņems 19 sportisti.

■ **Jānis Grāveris.** Viņš valsts izlases sastāvā piedalījies pasaules tekvon - do čempionātā Itālijā, kur ieguvis 5. vietu. Savukārt gada nogalē J.Grāveris kļuva par Eiropas kausa ieguvēju spēka testā dēļu laušanā. Viņa panākumus atzinīgi novērtējusi arī Tekvon - do federācija, piešķirot viņam Latvijas labākā tekvon - do sportista titulu 2001. gadā. J.Grāvera nopelni ir arī viņa audzēkņu sasniegumi dažāda mēroga sacīkstēs. Naudas balva — Ls 100.

■ Par piedalīšanos valsts izlases sastāvā Eiropas sēdvolejbola čempionātā Ungārijā 20 latu prēmija piešķirta sportistei Solvitai Ziemelei.

■ **Aleksandrs Bedņakovs** apbalvots par piedalīšanos pasaules kikkoksa čempionātā Vīnē valsts izlases sastāvā. Viņš ir arī Latvijas čempions 2001. gadā. Naudas balva — 35 lati.

■ **Kristaps Jankovskis** — par piedalīšanos valsts izlases sastāvā vieglatlētikā Humberta kausa izcīņā Spānijā, kur viņš izcīnīja 2. vietu šķēpa mešanā. Naudas balva — 30 lati.

■ Līvānu ģimnāzijas 11. klases skolniece **Līga Švirkste** — par izcīnīto 1. vietu Latvijas čempionātā pieaugušajiem (400 m/b). Naudas balva — 40 lati.

■ **Romāns Smirnovs** — par izcīnīto 1. vietu trešajās Latvijas bērnu un jaunatnes tekvon - do spēlēs tehnikas demonstrēšanā «Tuļ» (svara kategorijā līdz 63 kg), kā arī 2. vietu sparingā «Masogi». R.Smirnovs ir arī Vācijas tekvon - do čempionāta uzvarētājs. Naudas balva — 30 lati.

■ **Aleksandrs Jefremovs** — par izcīnīto 1. vietu trešajās Latvijas bērnu un jaunatnes tekvon - do spēlēs sparingā «Masogi» (svara kategorijā līdz 50 kg), kā arī 2. vietu tehnikas demonstrējumos «Tuļ». Naudas balva — 20 lati.

■ **Kaspars Sondors** — par izcīnīto 2. vietu astotajā Latvijas tekvon - do čempionātā speciālajā tehnikā (svara kategorijā līdz

80 kg), kā arī par 3. vietu spēka testā «Tuļ». Naudas balva — 15 lati.

■ **Gunta Jaudzema** — par izcīnīto 1. vietu Latvijas 38. veterānu sporta spēlēs dambretē. Naudas balva — 20 lati.

■ **Māriete Vilcāne** — par izcīnīto 1. vietu Latvijas 38. veterānu sporta spēlēs vieglatlētikā (tālākšanā). Naudas balva — 20 lati.

■ **Gunārs Mikulis** — par izcīnīto 1. vietu Latvijas 38. veterānu sporta spēlēs orientēšanās maratonā un sprintā. Naudas balva — 20 lati.

■ **Boriss Černovs** — par izcīnīto 2. vietu Latvijas 38. veterānu sporta spēlēs vieglatlētikā (100 metru skrējienā). Naudas balva — 15 lati.

■ **Maija Kulakova** — par izcīnīto 2. vietu komandu vērtējumā Latvijas 38. veterānu sporta spēlēs dambretē. Naudas balva — 10 lati.

■ **Ilmārs Visockis** — par izcīnīto 2. vietu komandu vērtējumā Latvijas 38. veterānu sporta spēlēs dambretē. Naudas balva — 10 lati.

■ **Māris Kalniņš** — par izcīnīto 2. vietu komandu vērtējumā Latvijas 38. veterānu sporta spēlēs dambretē. Naudas balva — 10 lati.

■ **Edvīns Rusiņš** — par izcīnīto 2. vietu komandu vērtējumā Latvijas 38. veterānu sporta spēlēs dambretē. Naudas balva — 10 lati.

■ **Jānis Važņevičs** — par izcīnīto 3. vietu Latvijas 38. veterānu sporta spēlēs vieglatlētikā (jauktajā stafetē). Naudas balva — 5 lati.

■ **Jāzeps Lazdāns** — par audzēkņu sasniegumiem. Naudas balva — 30 lati.

■ **Iosifs Kovči** — par audzēkņu sasniegumiem. Naudas balva — 20 lati.

Pateicas treneriem un sporta skolotājiem

Gada sportistu ballē tiks sumināti arī treneri, kuru mērķtiecība un neatlaidīgā darbošanās ir piemērs audzēkņiem. Ne vienmēr tre-

neru darbs tiek novērtēts atbilstoši nopelniem, taču lielākā balva jebkuram skolotājam ir audzēkņa sasniegumi, kausi un medaļas. Apbalvojumus saņems treneri un sporta skolotāji:

Jānis Grāveris (tekvon - do), **Iosifs Kovči** (kikkokss), **Jāzeps Lazdāns** (vieglatlētika), **Vjačeslavs Grigorjevs** (vieglatlētika, Līvānu 2. vidusskola), **Māriete Vilcāne** (vieglatlētika, Līvānu ģimnāzija), **Pēteris Ozoliņš** (basketbols), **Arnis Strautāns** (basketbols), **Valdis Čingulis** (futbols), **Jānis Auzāns** (dambrete, šahs), **Ivars Kivlenieks** (tūrisms), **Aivars Jurāns** (jaunsargi), **Margarita Smirnova** (sporta dejas), **Sergejs Stepanovs** (sporta dejas), **Ineta Smilškalne** (Jaunsilavas pamatskola), **Silvija Jakimova** (Līvānu 2. vidusskola), **Larija Carjova** (Līvānu 2. vidusskola), **Anna Vaivode** (Līvānu ģimnāzija), **Pēteris Liepnieks** (Līvānu ģimnāzija), **Ēvalds Platacis** (Līvānu ģimnāzija), **Ilona Tēraude** (Rožupes pamatskola), **Arvīds Matusevičs** (Jersikas pamatskola).

Sporta laureāti 2001

Trešajās Trīsvalgžņu sporta spēlēs, kas notika 2001. gada jūnijā Preiļos, atzīstamus rezultātus guva **Zanda Spūle-Vilcāne**, kura izcīnīja 2. vietu novusā individuālajā vērtējumā tautas klasē. Savukārt sieviešu basketbola komanda tautas klasē šajās spēlēs pārstāvēja Latgales novadu un ieguva 3. vietu. Komandā spēlēja **Ineta Smilškalne**, **Maija Skrūzmane**, **Ieva Babre**, **Līga Bokāne**, **Lāsma Leitāne**, **Marika Jefimova**, **Alla Petrova**, **Ilze Muceniece** un **Oksana Filkova**.

Balvas par aizvadītā gada startiem saņems arī visi tie jaunieši, kuri vēl nav sasnieguši 16 gadu vecumu, bet jau kļuvuši par sporta laureātiem.

Piektajā Latvijas kikkoksa čempionātā WKA par laureātiem kļuva **Otto Kovči** (čempions svara kategorijā līdz 40 kg), **Ēriks Džeriņš** (čempions svara kategorijā līdz 45 kg), **Andrejs Goldovs** (2. vieta svara kategorijā līdz 60 kg).

Trešajās bērnu un jaunatnes tekvon - do spēlēs sparingā «Masogi» **Markels Jefremovs** ieguva 1. vietu, **Jānis Cirsis** — 1. vietu, **Agnese Mazule** — 1. vietu, **Inese Dolgais** — 1. vietu, **Roberts Mazulis** — 2. vietu, **Iveta Šalkovska** — 3. vietu, **Liāna Dzene** — 3. vietu, **Gatis Čevers** — 3. vietu, **Rihards Višņakovs** — 3. vietu.

Latvijas 54. skolēnu sporta spēlēs pērn 3. vietu 3000 metru soļošanā ieguva **Ginta Muceniece**. Savukārt 2. vietu tūrisma tehnikā šajās sacensībās ieguva **Kaspars Svirkis**. 2001. gadā sporta dejās veiksmīgi startējuši **Margarita Smirnova** un **Artjoms Koņuhovs**.

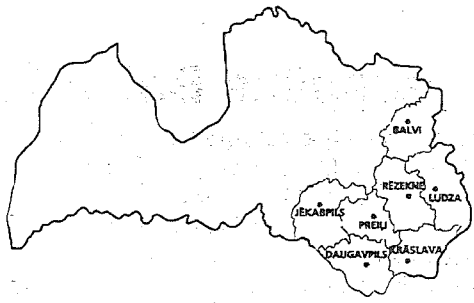
1985. gadā dzimušie zēni Latvijas Jaunatnes basketbola līgas sacensībās ieguva 8. vietu, starptautiskajās sacensībās «Johvi kausis» izcīnīta 2. vieta. Komandā spēlēja **Artūrs Zarāns**, **Kaspars Stikāns**, **Artis Plivda**, **Guntis Vilcāns**, **Jānis Dārziņš**, **Jānis Tērauds**, **Ingus Dukaļskis**, **Juris Pastars**, **Māris Vitkovskis**.

Iegulda sporta attīstībā

Panākumi sportā nav iespējami bez finansiālā ieguldījuma, tādēļ patīkami, ka sporta aktivitātes novadā dāsnī atbalstījuši daudzi pazīstami Līvānu novada un Preiļu rajona uzņēmēji. 2001. gadā lielākie sporta atbalstītāji, kas savu palīdzību sniedz regulāri, ir SIA «Anda Optec», kas ir vienīgais uzņēmums Līvānos, kam ir sava moderna trenāžieru zāle un nesen ierīkots volejbola laukums. Galvenokārt jaunatnes basketbola attīstībā lielu ieguldījumu devusi SIA «RNS-D». Starp individuālajiem atbalstītājiem minama Oļita Bidzāne, Jānis Valdis Pūga un Leontīns Cīrulis. Viņi ir to cilvēku vidū, kas aktīvi atbalsta sporta pasākumu rīkošanu Līvānu novadā visa gada garumā. Sportisti svētku priekšvakarā pateicas visiem daudzajiem uzņēmējiem un firmām, kas atbalstījuši sportistus ikdienā un palīdzējuši kaldināt uzvaras visa 2001. gada garumā.

G.Kraukle

KAIMINU RAJONOS

● LUDZAS RAJONĀ

Lielākais paeglis rajonā — 10 m augstais Sleinovas paeglis Nukšu pagastā

Paeglis atrodas pie Sleinovas ezera aiz pamestajām Kukuļu mājām. Paeglis varētu būt republikas nozīmes dižkoks, jo tā apkārtnē ir 1,65 m (republikas nozīmes koki jābūt vismaz 0,80 m resnam). Augstums 10 m. Zari sāk augt 1,70 m attālumā no zemes. Paeglis cieta 1993. gada sniegaiņā, taču rētas ir sadzijušas, un koks atkal spēcīgi zaļo. Kokam ir interesanta vēsture. Gadsimta sākumā Kukuļu māju vecā saimniece iestādīja mazu paeglīti, novēlēja uz sava kapa uzstādīt paegļu krustu, jo ģimene

bija trūcīga un akmens pieminekli materiāli nespēja atļauties.

Gāja gadi. Ģimenes rocība pieauga. Aizgājējam bērni uzlika labu akmens pieminekli. Paeglis mierīgi turpināja augt līdz 1968. gadam. Vietējā kolhoza jaunais priekšsēdētājs izrādījās skaistuma mīļotājs un par visu varu gribēja dižo koku iestādīt kolhoza valdes pagalmā. Mājas saimniece Sofika Kukule tam nepiekrīta un koku nosargāja.

Marsiks ir mazākais zirdziņš rajonā

Poniju vārdā Marsiks Maksimenkovi Daugavpils rajonā nopirka no lietuviešiem. Marsika dzimtene ir Lietuva, bet vispār poniji — mājas zirga miniatūrforma (tā rakstīts vārdnīcā) — sastopami

daudzās zemēs: visbiežāk cirkā, zooloģiskajā dārzā, tūristu mītnēs. Zviedrijā, piemēram, poniji ir ļoti populāri. Vecāki tos labprāt pērk saviem bērniem, un nav rets skats, kad tīni, ķiveres galvā uzlikuši, dodas izjādēs. Mazākajam ponijam augstums līdz skaustam ir 72 centimetri.

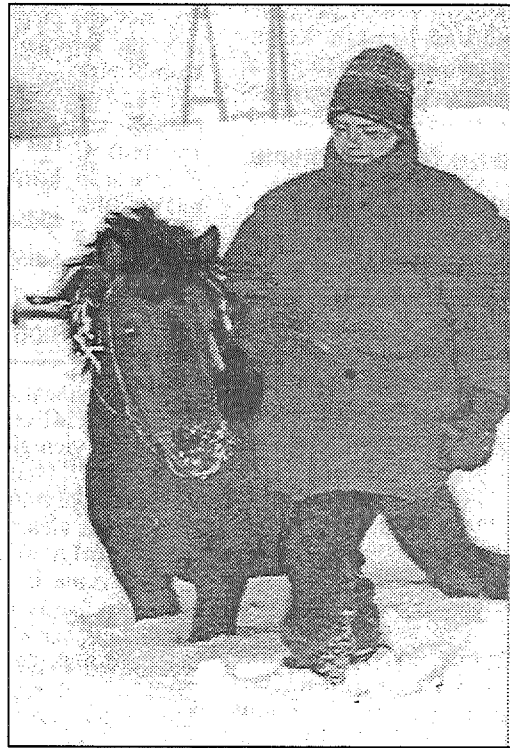
Zvirgzdenes pagasta Vīndedzēs saimnieki poniju pirka, lai tas varētu izklaidēt potenciālos tūristus. Marsika dienas vairāk aizrit vientulībā, un dzīve kopumā ir diezgan dīka — lielus darbus mazajam zirdziņam neuztic. Atbraucēji parasti apjūsmo mazuli, viņš var arī pavizināt, jo Marsikam ir savs iejūgs. Saimniece noskatījusi ponijam līgavu — poniju meiteni, kas dzīvo Limbažu rajona Bīriņu pilī. Tā teikt, princese. Tuvāk poniji grūti atrodami. Poniji ir diezgan labsirdīgi un sabiedriski, kaut istu draugu mājdzīvnieku vidū vi-

ņam nav. Vasarā ganibās viņa vienīgais draugs bija teliņš. Ķēve mazo radnieku diži vēra neņem.

Zirga gadu uzsākot, Marsiks izskatās labi — apvēlies, garu kuplu asti. Kad sals nav pārāk liels, viņš labprāt vāļājas sniegā.

«Ludzas Zeme»

● Marsiks ir vidēja auguma — 95 centimetri līdz skaustam. Jaungadu sagaidot, viņu izrotāja ar spožu lentīti krēpēs.

● JĒKABPILS RAJONĀ

Plaviņu slimnīca atkāpjas masterplāna priekšā

Veselības aprūpes centra «Plaviņas» slimnīca ar 10 vispārējās sociālās aprūpes gultasvietām ir atslēgta. Slimnīcas personāls pārmet vienaldzību Plaviņu domes deputātiem, kuri par savas slimnīcas saglabāšanu necinās. Savukārt Plaviņu iedzīvotāji gatavojas pikeēt Rīgā.

— Viss notika ļoti ātri un klusīgi. Vēl novembrī mēs pieprasījām sasaukt darbinieku sapulci, taču slimnīcas vadība nereaģēja. Novembrī mums paziņoja, ka slimnīcu reorganizēs, soliņa, ka visiem būs darbs pansionātā, ka atstās sociālās gultas, rentģena, fizioterapijas kabinetu un laboratoriju, bet decembra sākumā jau izrādījās, ka slimnīcu likvidēs. Mūsu slimniekus ne Jēkabpilī, ne Aizkrauklē negrib ņemt pretī, — stāsta slimnīcas vispārējās nodaļas ārste Tatjana Kangare. Slimnīcas darbinieki nesaprot, vai tiešām pašvaldība nespēja atrast gadā 60 000 latu, lai slimnīca varētu pastāvēt, jo, piemēram, 3 bērnu dārzos un 3 bibliotēkām pašvaldība naudu atrod.

Plaviņu domes priekšsēdētāja vietnieks Andris Bērziņš uzskata, ka slimnīcas saglabāšanai gadā nepieciešami 80 000 latu, taču šādas naudas budžetā nav. Vienīgā izeja tad esot slēgt kādu no bērnu dārzos.

Daugava — divu enerģētisko trijstūru taisne

Daugavas enerģētisko starojumu pētnieks A.Kokins par likteņupi var pastāstīt daudz interesanta.

Visam tam, ko mēs redzam ar apkārt materiālajā pasaulē un arī tajā, ko neredzam — enerģētiskajā pasaulē, ir savā laikā dots apzīmējums — vārds ar noteiktu burtu skaitu, kas ietver sevī zināmu enerģētisko potenciālu. Cipars «septiņi» vārdā «Daugava» ir gan burtu salikumā, gan skaitlī. Daugavas upes enerģētisko izpausmi var raksturot kā ļoti pozitīvu. Šis pozitīvais starojums ir burtu salikumā, kas radies no cilvēka (sievietes) vārda. Ja šis vārds tiek tulkojots ar burtu skaitu samazinās, tad enerģētiskais potenciāls samazinās.

Jebkura ūdens tilpne dabā ir radīta ar uzdevumu, kuru mēs nezinām. Tikai nedomājiet, ka upe radusies ūdens tecējuma rezultātā.

Dabā nekas pats no sevis neveidojas, jo visam ir sava likumsakarība. No Valdaja augstienes iztek trīs upes — Daugava uz ziemeļiem, Volga uz dienvidiem un Dņepra uz rietumiem. Volgai un Dņeprai ir ūdens paštece, bet Daugavas ūdens tecējumam pret kalnu — ziemeļiem — palīdz dabas enerģija.

Daugava ir divu enerģētisko trijstūru taisne. To malas atrodas zemes dziļēs un debesīs. Enerģētiskā plūsma pa šiem trijstūriem rada ūdens kustību Daugavā. Katra ūdens tilpne — ezers vai upe — ir enerģētiski aizsargāta no ūdens izvairošanas un krasta nobrukšanas, kā arī no gruntsūdeņu ieplūšanas tilpnēs un izplūšanas no tās.

Krasta enerģētika nepieļauj krastu nobrukšanu un gultnes noārdīšanos. Ja krasta enerģētiskā aizsardzība tiek izjaukta, tad tajā vietā veidojas negatīvais starojums, kas ir pamatā grunts strukturālajam izmaiņam. Iestājas tā saucamā augsnes erozija. Šeit minētais piemērs ir Krustpils pagasta Priēžu kalnā. Pirms daudziem gadsimtiem šajā vietā ir notikušas asiņainas kaujas un daudzi cilvēki noslikti. Šī faktora dēļ Daugavas krasta aizsargslānis pamazām tika nojaukts un upes krastī ūdens tecējuma spēka iedarbībā sāka noplūkt. Pašlaik pozitīvie

enerģētiskie veidojumi šajā vietā pamazām atjaunojas.

Plūdi Jēkabpilī arī ir likumsakarīgs faktors. Starp Krustpils pili un Salu enerģētiskajā pasaulē bija izveidojusies negatīva starojuma enerģētiski veidojumi, kas arī radīja ledus bremzēšanu un bloķēšanu. Šis faktors veidojās noteiktā laikā, radot ledus iešanas sastrēgumu un ūdens izešanu no Daugavas krastiem. Novembra sākumā tas pats notika Daugavas ietekā līcī. Ūdens kustības traucējums plūdus radīja pie Jūrmalas, Lielupes un Rīgā.

Ja aiz Jēkabpili uz augšu pa Daugavu uzceltu vēl vienu HES, tas vēl vairāk sarežģītu situāciju dabā. Uz Daugavas enerģētiskā atbilstība ir tikai vienai — Ķeguma HES. Pārējām ir pret dabiskais faktors, kas sevī rada tumsas izpausmi. Ceram, ka kādreiz Plaviņu HES tiks iekonservēta kā rezerves variants. Tas tāpēc, ka Daugavai jāatgūst savs normālais, dabiskais izskats, un Staburaga enerģētiskais Gaismas spēks savai izpausmei prasīs brīvu ceļu. Jau pašreiz šis enerģētiskās izpausmes palielināšanās jūtama no Staburaga līdz Pērses ietekai Daugavā. Arī šī zona rudenī tika pētīta — starojuma potenciāls palielinājies. Maksimumu tas varētu sasniegt pēc kādiem desmit gadiem.

Pagasts — lielākais nodokļu parādnieks

Salas pagasta padomes kopējais nodokļa parāds ir 17 544, 45 lati, bet kopējais pašvaldības parāds valstij kopā ar soda procentiem sasniedzis 178 000 latu. Pagasts ir lielākais nodokļu parādnieks rajonā.

Pēc Finanšu ministrijas rīkojuma pagastā uzsākta finansu stabilizācija, bet pagasta padomes priekšsēdētājam Ludim Skostam paraksta tiesības par finansu lietām ir atņemtas. Pašvaldība ņemusi kredītu apkures sistēmas rekonstrukcijai, gāzes apkures katlu uzstādīšanai, taču ar iekārtām nemitīgi atgadījušās dažādas ķibeles. Jaunais gāzes apkures katls sabojājies, tā vietā nopirkts cits. Pēdējo gadu laikā pašvaldības vadītājam izdevies iegūt lielus valsts kredītus, kādi citām rajona pašvaldībām pat sapņos nerādās. Par daudziem lēmumiem pagasta padomes deputāti nav tikuši informēti vai arī tas darīts steidzamības kārtā, kad pēdējā brīdī jāpieņem lēmums.

«Brīvā Daugava»

● BALVU RAJONĀ

Iecerēts kinoteātris

Pērnā gada nogalē Balvu pilsētas dome apstiprināja līgumu par bijušās šautuves Lāča dārzā nomu Robertam Kacēnam kino demonstrēšanai. Līgums paredz, ka pirmā filma balveniešiem jāierau-

ga ne vēlāk kā šī gada jūlijā.

Roberts Kacēns ir pārliecināts, ka kinoteātris noteikti strādās. Esot jau sarunāti kokmateriāli topošā kinoteātra remontam un tehnika filmas demonstrēšanai. Tiek meklēti cilvēki, kuri varētu palīdzēt ar naudu. Bet vēlāk paredzēts ņemt kredītus no bankas un dibi-

nāt SIA. Diplomēts speciālists veicis ekonomiskus aprēķinus, kas liecina, ka šī lieta aizies. Balvos ir vismaz 5000 iedzīvotāju, un, ja viņi kaut vienu reizi gadā apmeklēs kinoteātri, viss būs kārtībā.

Kinoteātri paredzētas 50 sēdvietas. Ekrāns — sešu metru lielumā.

Roberts Kacēns plāno, ka jau-

najā kinoteātri ieejas maksa nebūs mazāka par vienu latu. Viņš uzskata, ka tas esot ļoti lēti. Rīgā kinoteātra apmeklējums maksā vismaz 2,50 latus. Bērniem topošā kinoteātra īpašnieks filmas rādīšot ar atlaidēm.

Kinoteātra nosaukumu Roberts Kacēns iecerējis pielāgot Lāča

dārza nosaukumam, proti, Lāču dārzs vai Lāči. Viņš ir noskaidrojis, ka Lāča dārza nosaukums radies no tur agrāk bijušām mājām.

97 kvadrātmetrus lielajai ēkai noteikta nomas maksa 0,40 lati par kvadrātmetru.

«Vaduguns»

Trīs laupītāji jau aizturēti

8. janvārī R.P. no Saunas pagasta Loceniekiem apciemoja trīs nepazīstami vīrieši. Pēc šī apciemojuma mājas saimnieks konstatēja, ka palicis bez magnetofona «Samsung», bet no kūts pazudusi aita. Policijai izdevās laupīšanā vainīgās personas aizturēt, tie izrādījās Preiļu rajona iedzīvotāji. Par notikušo tiks ierosināta krimināllieta.

Pērn Preiļu rajona policisti strādājuši vislabāk

Ar 82,3 procentiem atklāto noziedzīgo nodarījumu Preiļu rajona policijas pārvalde pērn gadā ir pirmajā vietā valstī. Kā «Novadnieku» informēja Preiļu rajona policijas pārvaldes priekšnieks Roberts Šnepsts, 2001. gadā Latvijā kopumā atklāti tikai 45,5 procenti noziedzīgu. Aiz preiļiešiem otrajā vietā ir viņu kolēģi no Alūksnes, kuri atklājuši 79,8 procentus reģistrēto noziedzīgu savā rajonā.

2001. gadā Preiļu rajonā pavisam reģistrēti 640 noziedzīgi nodarījumi, kas ir par 5 procentiem vairāk nekā 2000. gadā. Pagājušajā gadā nedaudz samazinājies kriminālnoziedzīgu skaits, reģistrēti 428 kriminālnoziedzīgu jeb par 19 mazāk nekā aizpērn.

Pēdējo divu gadu laikā aptuveni vienā līmenī bijuši noziedzīgie nodarījumi ekonomikās jomā — 37 pērn un 36 aizpērn. No tiem atklāti 23 nodarījumi, un šis rezultāts ir par 21 procentu labāks

nekā 2000. gadā.

2001. gadā rajonā reģistrēti 27 sevišķi smagi noziedzīgi, kas ir par vienu mazāk nekā iepriekšējā gadā, bet smagu noziedzīgu skaits mazliet pieaudzis, pagājušajā gadā reģistrēti 274 noziedzīgi, no kuriem atklāti 213 jeb 77,7 procenti.

Pērnā gada laikā 80 noziedzīgu nodarījumus izdarījuši nepilngadīgie, kas ir par 7 vairāk nekā 2000. gadā. 2001. gadā Preiļu rajonā bijušas trīs slepkavības, bet 2000. gadā slepkavības rajonā vispār netika reģistrētas. Smagi miesas bojājumi pērn gadā nodarīti 7 reizes, bijušas divas izvarošanas (abas atklātas). Vairāk nekā uz pusi, salīdzinot ar 2000. gadu, pērn samazinājies laupīšanu skaits, reģistrētas tikai trīs, divas no tām atklātas.

Daudz 2001. gadā bijis zādzību — 283, kas tomēr ir par 8,5 procentiem mazāk nekā 2000. gadā. Atklātas 219 zādzības. 45 zādzības no visiem gadījumiem izdarītas no dzīvokļiem, bet 8 reizes nozagtas mašīnas (atklātas 4 automašīnu zādzības).

Sagatavoja L.Kirillova

POLICIJAS ZIŅAS

Nedēļa skaitļos

Laikā no 8. līdz 14. janvārim Preiļu rajona policijas pārvaldes dežūrdalās notikumu reģistrācijas žurnālā fiksēti 38 dažāda rakstura iesniegumi, tajā skaitā 14 huligāniskas darbības, viena laupīšana, seši ceļu satiksmes negadījumi, sešas zādzības, seši tirdzniecības noteikumu pārkāpumi, četri ģimenes skandāli un viens ugunsgrēks.

Negribēja maksāt par degvīnu un uzkodām

8. janvārī Preiļu pilsētas iedzīvotājs Pēteris G. veikalā «Vektora» veica huligāniskas darbības, kā arī atteicās maksāt par 0,7 litru degvīna pudeli un pīrādziņiem, ko bija paņēmis uzkodām. Veikalam nodarīts zaudējums 3,06 latu apmērā. Vainīgajam sastādīts administratīvais protokols par sīko huligānismu.

Uzbrauca diviem vīriešiem

9. janvārī, vadot automašīnu VW Deerby Aglonā pa Somersetas ielu, Donāts M. uzbrauca diviem gājējiem, kuri atradās uz ielas braucamās daļas. Satiksmes negadījumā cieta 1936. un 1959. gadā dzimuši vīrieši, kuri ar trau-

mām tika nogādāti slimnīcā. Sastādīts satiksmes negadījuma vietas apskates protokols, notiek lietas apstākļu noskaidrošana.

Nelikumīgi tirgoja alkoholiskos dzērienus

8. janvārī Aglonas iedzīvotāja Olga O. savās mājās kādam pircējam par vienu litru pārdeva 0,5 litru pudeli ar alkoholu. Par nelikumīgu alkohola tirdzniecību sastādīts administratīvais protokols, materiāls nosūtīts uz Preiļu rajona tiesu.

Tajā pašā dienā administratīvais protokols par nelikumīgu alkohola tirdzniecību tika sastādīts arī Preiļu novada Līču iedzīvotājam Pēterim S. Arī šis materiāls nosūtīts uz Preiļu rajona tiesu.

Centās izrēķināties ar dūru palīdzību

9. janvārī preiļiete Valentīna B. ar dūru palīdzību centās izrēķināties ar V.M. Vainīgajai sastādīts administratīvais protokols.

Nepakļāvās policistiem un sabojāja automašīnu

12. janvārī Livānu iedzīvotāji, 1983. gadā dzimušais Raimonds S. un 1984. gadā dzimušais Genādijs H., alkohola reibumā veica huligāniskas darbības kafejnīcā

«Oāze» un nepakļāvās policijas darbinieku likumīgajām prasībām, kad policisti centās puišus aizturēt. Ceļā uz Livānu policijas nodaļu viņi turpināja skandālēt un sabojāja dienesta automašīnas aizturēto personu nodalījumu. Vainīgajiem sastādīts administratīvais protokols.

13. janvārī savās mājās Livānos huligāniskas darbības veica un policijas darbinieku likumīgajām prasībām nepakļāvās arī 1980. gadā dzimušais Aivars J. Sastādīts administratīvais protokols.

Policija noskaidro kaušļus

12. janvārī Preiļos, Paulāna Voldemāru K. piekāva nepazīstami jaunieši. Pašlaik policija noskaidro vainīgās personas.

Izņēma kompaktdiskus

14. janvārī, veicot pārbaudi individuālajā uzņēmumā «MM & Co», kas atrodas Preiļos, Daugavpils ielā, tika konstatēti trīs datorspēļu kompaktdiski bez izcelsmi apliecināšiem dokumentiem. Sastādīts administratīvais protokols, izņemti arī diski.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Lielākie tiesu procesi valstī aizvadītajā gadā

Lasītājiem piedāvājam nelielu pārskatu par tām tiesu lietām, kas 2001. gadā izraisījušas sabiedrības rezonansi.

Azandam par amatnoziedzīgu — nosacīts sods

Rīgas Vidzemes priekšpilsētas tiesa 22. janvārī nolasīja spriedumu bijušā Privatizācijas aģentūras valdes locekļa Didža Azandas lietā. Dienesta stāvokļa ļaunprātīgā izmantošanā apsūdzētajam tika piespriesta brīvības atņemšana uz diviem gadiem nosacīti, kā arī 2500 latu naudas sods.

Prokurors Azandam prasīja piespriest trīs gadus cietumsodu. Par spriedumu iesniegts apelācijas protests.

Nacionālboļševikiem — atšķirīgi spriedumi

Rīgas apgabaltiesa un apelācijas instancē arī Augstākā tiesa pasludinājušas spriedumus krimināllietā, kurā par terorismu, nelikumīgu robežas šķērsošanu tika apsūdzēti trīs nacionālboļševiku partijas pārstāvji no Krievijas un vietējie aktīvisti Vladimirs Moskovcevs.

Rīgas apgabaltiesa 30. aprīlī atzina, ka pērn notikusī Sv. Pētera baznīcas ieņemšana bijusi terorisms, un Krievijas pilsoņiem Sergejam Solovejam un Maksimam Žurkinam piesprieda brīvības atņemšanu uz 15 gadiem ar man-

tas konfiskāciju.

Augstākā tiesa, izskatot apelācijas sūdzību, bija citādās domās, pārkvalificējot izvirzīto apsūdzību par huligānismu, vienlaikus atceļot Rīgas apgabaltiesas spriedumu. Prokuratūra par Augstākās tiesas spriedumu iesniegusi kasācijas protestu.

Sākta apjomīgās spirta kontrabandas lietas izskatīšana

Rīgas apgabaltiesa 3. septembrī sāka izskatīt tā saukto «Lansmaņa spirta lietu», kas līdz šim apjomīgākā spirta kontrabandas lieta, kuras izskatīšana nonākusi līdz tiesai. Lieta tiesai tika nodota jau 1999. gada rudenī.

Lietā kopumā apsūdzētas 11 personas. Sagatavotais apsūdzības raksts ir apmēram 270 lappušu biezs. Krimināllieta apkopota 31 sējumā, kam pievienotas arī vairākas videokasetes un citi materiāli.

Kontrabandas spirts Latvijā tika ievests, noformējot tranzīta kravas un izmantojot muitas noliktavu «Lansmanis un partneri». Toreiz kopumā tika atsavināti aptuveni 173 600 litri spirta.

Veicot spirta kontrabandu, par ko ierosināta šī krimināllieta, valstij netika samaksāti nodokļi gandrīz viena miliona latu apmērā.

Tiesa šogad 3. janvārī tiesāmajiem piesprieda sodus ar brīvības atņemšanu no diviem līdz četriem gadiem, kā arī nosacītu

sodus, bet divas personas no soda atbrīvotas.

«Bankas Baltija» lietā — līdz spriedumam

Pagājušā gada sākumā likās, ka «Bankas Baltija» krimināllieta uz priekšu nepavirzīsies — tiesājamais Lavents joprojām atradās Linezera slimnīcā, un neviens nespēja prognozēt, kad viņu no turienes varētu izrakstīt, lai viņš varētu turpināt savu pēdējo vārdu. Tiesa vairākkārt nozīmēja tiesas sēdes, un atlika tikai kārtējo reizi konstatēt, ka Lavents joprojām ir slimnīcā un uz tiesu nav konvoģēts. Pat izteikti pārmēti, ka slimnīca apzināti kavē tiesas procesu.

Nemot vērā situāciju, tiesa piedāvā Laventam pēdējo vārdu iesniegt rakstveidā un pašam tiesas sēdēs nepiedalīties. Lavents no šī piedāvājuma atteicās. Uzskatot, ka Lavents atteicies no tālākas pēdējā vārda teikšanas, tiesa deva vārdu tiesājamajam Tālim Freimanim, kurš norādīja, ka nevarot to darīt bez advokāta klātbūtnes. Tad tiesa deva vārdu tiesājamajam Alvim Līdumam, kurš paziņoja, ka nav sagatavojies un nevar runāt «tūlīt un tagad».

25. septembrī tiesas lēmums bija negaidīts — krimināllieta izskatīšana tiek pabeigta un tiesa dodas rakstīt spriedumu. Spriedums tika uzrakstīts uz 1002 lappusēm.

● «Bankas Baltija» lietā apsūdzētie Aleksandrs Lavents un Tālis Freimanis tiesas zālē.

Notiesātas lielākās laupītāju bandas

Rīgas apgabaltiesā un Vidzemes apgabaltiesā pagājušajā gadā nolasīti spriedumi pēdējos gados lielākajām laupītāju bandām. Rīgas apgabaltiesa 25. septembrī tā sauktās Dauguļas bandas krimināllietā, kurā tika tiesātas 14 personas, grupējuma vadītājiem Jānim Daugulim un Oļegam Moisejevam piesprieda brīvības atņemšanu stīcīgi uz 15 un 13 gadiem, bet pārējiem grupas dalībniekiem — no sešarpus līdz 13 gadiem. Arī civilprasību apmērs šajā lietā ir ievērojams — 40 000 latu.

Savukārt Vidzemes apgabaltiesa 14. martā brāļu Tālbergu bandas vadonim Andim Tālbergam piesprieda 15 gadus cietumsodu, bet

viņa brālim Sandim Tālbergam — brīvības atņemšanu uz astoņiem gadiem.

Nesaudzē vietējās marihuānas audzētājus

Rīgas apgabaltiesa 30. oktobrī nolasīja spriedumu, kas izcēlās ar līdz šim bargāko sodu pēdējo desmit gadu laikā, kāds piespriests par narkotiku izgatavošanu un glabāšanu realizācijas nolūkā. Abiem apsūdzētajiem — Normundam Catlakšam un Sabiram Sulejmanovam — piesprieda brīvības atņemšanu uz astoņiem gadiem. Kopumā pie Catlakša un Sulejmanova policija bija atradusi vairāk nekā 200 kilogramus marihuānas.

Pēc LETA ziņām sagatavoja T.Elste

VESELĪBA

«Melnie» nāk!

Depresija ir slimība

■ Pirms 24 gadsimtiem grieķu filozofs Hipokrāts diagnosticēja depresiju, dēvēdams to par melanholiu.

■ Depresija bieži vien ir «komplektā» ar nesakārtotām emocijām. Būtu jau skaisti, ja mēs katrs sev spētu atbildēt, kāds ir nomāktības īstais cēlonis. Nereti cilvēks baidās aizdomāties tik tālu.

■ No katriem pieciem cilvēkiem viens dzīves laikā pārdzīvo depresiju.

■ Depresija mēdz būt alkoholisma, smēķēšanas vai narkomānijas, kā arī pašnāvību galvenais cēlonis. Tādēļ būtu mulķīgi cerēt, ka situāciju atrisinās kārtīga pieredze. Varbūt tā notiks tikai uz vienu vakaru. Pēc tam to vajadzēs atkārtot.

■ Starp citu, ASV depresija ir otrs lielākais iemesls, kādēļ cilvēki slimības dēļ kavē darbu. Pirmajā vietā ir sirds slimības.

■ Depresija svārstās no vieglas mazdūšības un grūtsirdības līdz abai bezcerībai un izmisumam. Ja kādreiz ir sliktas garastāvoklis, tā vēl nav depresija. Depresija ir tad, ja šīs izjūtas nepāriet.

■ Depresijas pazīmes: pastāvīga aizkaitināmība, izmaiņas apetīte un svarā, bezmiegas vai vēlme gulēt nemitīgi, interešu un prieka trūkums ikdienā, pazemināta seksuālā vēlme, nespēja koncentrēties, vains apziņa vai pašpārmētumi, periodiskas domas par pašnāvību vai nāvi. Ja vismaz četras no minētajām pazīmēm cilvēku moka ilgāk par divām nedēļām, tas nozīmē, ka depresija ir klāt.

■ Tas ir mīts, ka katram sevi cenošam cilvēkam jāspēj tikt galā ar depresiju — neviens nav pārcilvēks. Lūzums notiks agrāk vai vēlāk un izpaudīsies ļoti krasi, piemēram, cilvēks kļūs pavisam apātisks, sāks «dumpoties» organismis. Depresija ir emocionāla slimība un var piemēklēt ikvienu — tas ir jāapzinās jau tad, kad no depresijas pazīmēm nav ne miņas.

Rudenī un ziemā ne viens vien sūdzas par miegainību, rītos un nogurumu vakaros, par nevēlēšanos neko darīt, par sliktu omu un dzīves apnikumu. To īpaši šī sajūta saasinās pirms atpūtas dienām, kad uzmācīgi tiek atgādināts: tie ir ģimenes svētki. Taču šī sajūta nepamet līdz ar Ziemassvētkiem un jaunā gada sagaidīšanu, tā turpinās arī janvārī un februārī — tik ilgi, kamēr vien tumsais laiks ir ilgāks par gaišo. Un ir tikai viena vienīga vēlēšanās — kaut ātrāk beigtos šis drūmais gadalaiks, slāpdranķis un ātrāk pienāktu pavasaris.

Šīs sajūtas nozīmē, ka tevi pie-meklējusi ziemas depresija jeb sezonas emocionālie traucējumi. Angļu valodā tiem ir tēlainis saīsinājums SAD (*Seasonal Affective Disorder*), kas tulkojumā nozīmē skumjas. SAD nav moderna kaite — tās pirmatnējās saknes meklējamas mūsu organisma bioritmos. Cilvēka iekšējais «pulkstenis» darbojas atbilstoši gaismas un tumsas maiņai, tāpēc emocionālie traucējumi visbiežāk parādās rudenī un ziemā, kad diennaktī tumšo stundu ir vairāk. Dabiskā gaismas ietekmē hormonu un nervu darbību, kuri ietekmē mūsu garastāvokļa maiņu. Sevišķi nepatīkama šī problēma ir ziemeļu platuma grādos dzīvojošajiem, kur tumsa valda mēnešiem ilgi.

SAD simptomi izpaužas kā enerģijas trūkums, nespēks, pārmērīga miegainība dienas vidū, apetītes izmaiņas (īpaši parādās tieksme pēc ogļhidrātu produktiem), distancēšanās no ģimenes un draugiem, skumjas, dusmas vai koncentrēšanās grūtības. Galvenā pazīme, protams, ir tas, ka šiem simptomiem ir sezonas raksturs

— tie parādās oktobrī vai novembrī un pazūd martā vai aprīlī.

Kā palīdzēt sev

Gaismas terapija. Šajā laikā smadzenēm visvairāk pietrūkst «spožas gaismas, tāpēc jācenšas pēc iespējas vairāk uzturēties dienas gaismā. Ziemas depresijas nomocītajiem ļoti palīdz stundu gara pastaiga rīta stundās — iesim uz darbu kājām!

Sporta nodarbības. Jebkura veida sporta nodarbības garantē depresijas simptomu samazināšanos. Saņemies un pavigro mājās katru dienu 30 minūtes: iesildies, izvingrini muskuļu grupas, atslābinies, veic stiepšanās vingrojumus.

Draudzēšanās. Atrodi kādu kolēģi, ar kuru pusdienas pārtraukumā kopā doties paēst, jo divatā ir daudz vieglāk uzturēt možu garu un neieslikt grūtsirdībā.

Nodarbini sevi. Varbūt šis padoms nešķitīs nopietns, taču sāk mācīties kādu svešvalodu, kaut vai tālmācības kursus. Kas zina — iepatiksies!

Konsultējies ar ārstu. Ja tomēr jāmeklē profesionāla palīdzība, tad tas jādara pēc iespējas ātrāk, un ārsts noteiks nepieciešamo medicīnisko palīdzību. Galu galā, ja ir vēlme parakņāties sevī, var doties arī pie psihoterapeita. Tas gan būs ilgstošs process un pāris vi-zītes nelīdzēs.

Tu neesi citāds. Tu neesi sliktāks tikai tāpēc, ka uzņākuši «melniņ». Neieraujies sevī, nenorobežojies no citiem dienām un nedēļām ilgi. Neviens nespēj būt optimists visu laiku, taču tu vari padarīt savu dzīvi laimīgāku un pilnvērtīgāku, ja īstajā brīdī saņemsi palīdzību no ļābiem un gudriem cilvēkiem — jā, arī no sevis.

Nelien svešā pirtī kašķi meklēt

Slimo ar kašķi

Rajonā joprojām ir augsts saslimstības līmenis ar sēnišu slimībām. Pagājušajā gadā ar tām saslimuši divreiz vairāk cilvēku nekā 2000. gadā. Konstatēti desmit saslimšanas gadījumi. Ar tām vairāk slimo bērni.

Līdz 2001. gada 1. novembrim rajonā uzskaitē bija arī 25 cilvēki, kas slimo ar kašķi. Preiļu slimnīcas ārsts dermatologs **Aleksandrs Levikins** uzskata, ka ar kašķi slimojošo cilvēku skaits pakāpeniski palielinās. Tas esot vairāk nekā citos rajonos.

Tik plašu kašķa izplatību ārsts skaidro ar to, ka strauji samazinājušies profilakses pasākumi skolās un bērnudārzos. Agrākajos gados dermatologi regulāri veica bērnu profilaktisko apskati un šo slimību atklāja laikus. Tagad šādas apskates vairs nenotiek. Slimais pirms griešanās pie ārsta paspēj aplipināt vairākus citus. Bez tam ārsts neatceras tādus gadījumus, ka pie viņa griezto slimnieki ar ģimenes ārsta nosūtījumu. Tas nozīmē, ka arī viņi neveic bērnu un pieaugušo profilaktiskās apskates.

Aleksandrs Levikins piedalījies Latvijas ārstu dermatovenerologu konferencē. Arī tajā dakteru uzmanība pievērsta faktam, ka kašķis joprojām nav izskausts. Kādā no Latvijas bērnu iestādēm no 100 audzēkņiem ar kašķi slimojusi puse, pie tam visai ielaistā formā.

Ērcēm patīk mainīt saimniekus

Kašķa izraisītājas ir mazas astoņkājainas ērcītes, kuras no jau inficēta cilvēka vai viņa aizmācīta priekšmeta pārrāpo uz nākamo upuri. Stundas laikā ērce spēj izurbināt pusmilimetru platu tunelīti cilvēka ādas virskārtā un tur apmeties uz dzīvi. Ja pie jaunā saimnieka nonākusi grūnsna ērcu māīte vai pārtis dažāda dzimuma ērcu, sākas vairošanās. Katru dienu ērce dēj pa divām, trim oļiņām un graužas tālāk ādā. Istenībā ērce nevis iegraužas, bet izšķīdina ādas ragvielu ar īpašu fermentu, reizē ar izšķīdinātajiem audiem arī

barojoties. Pa to laiku no oļiņām šķīļas kūniņas, no tām nimfas, pēc tam arī pieaugušas ērces.

Cilvēkiem ir savas īpašas ērces. Dzīvnieku kašķa ērces uz cilvēka ādas nedzīvo.

Kašķa ērces uz cilvēka ķermeņa izvēlas vietas, kur ir vismaigākā āda: roku pirkstu starpās, padusēs, elkoņu bedrītēs, uz sēžamvietas. Kašķis sevi pieteic ar neciešamu niezi. Tā pastiprinās siltumā, naktīs, kad cilvēks guļ sasedzies. Organisms ar niezi reaģē uz svešiem antigēniem. Rūpīgi apskatot niezošo vietu, var pamanīt mikroskopiskus tunelīšus ādas virskārtā. Redzami arī izsitumi. Tie ir mazi, ūdeņaini, bet sakasīti kļūst sarkani.

Ar kompresēm un zāļu tējām izārstēt nevar

Ja kašķi neārstē, tas izplatās pa visu ķermeni. Cilvēkiem, kuriem pazemināta imunitāte, slimība izpaužas smagāk. Veidojas ūdeņaini pūšļi, bet āda atslāņojas.

Jāatceras, ka kašķis pats ne sevi nepāriet, to nevar izgulēt un izsvīst kā gripu, un to nevar sadziedēt kā nobrāzumu, liekot uz slimības vietas ceļmallapas kompreses. Kašķi ārstē ar aptiekā nopērkamām zālēm. Gadu desmitiem lietoto sēra ziedi, kura ar savu nepatīkamo smaržu slimā fiziskā ciešanām vēl pievienoja morālu diskomfortu, tagad aizvieto modernākas un efektīvākas ziedes. Neieļautu kašķi tās spēj izārstēt pāris dienās. Smagos gadījumos ārsts dermatologs dažreiz var izrakstīt arī antibiotikas.

Ģimenes ārsti ne vienmēr spēj pazīt kašķi. Sevišķi tādos gadījumos, ja cilvēks iepriekš ir slimojis ar kādu citu ādas slimību — ekzēmu vai dermatītu. Ar aizdomīgām niezes pazīmēm vislabāk doties pa tiešo pie ārsta dermatovenerologa, kam nav vajadzīgs ģimenes ārsta nosūtījums.

Kašķim patīk sabiedrība

Protams, lielākajai daļai no sabiedrības jau doma vien par saslimšanu ar kašķi uzdzēn drebu-

ļus, sevišķi, ja tīrības uzturēšanas procedūras tikušas stingri ievērotas. Tomēr nav garantijas, ka ar kašķi nevarētu aplipināties vietās, kur pirms tam uzturējušies sveši cilvēki. Vilcienos, ja palagi iepriekš nav dezinficēti. Pirtī, kur gadās staigāt pa grīdu, vai sēdēt uz lāviņas, uz kuras iepriekš bija apmeties kašķa slimnieks.

Kašķa ērce var mierīgi nogaidīt uz durvju roktura, kamēr to satvers jaunais upuris. Senie latvieši bija gudri un piekodināja saviem bērniem: «Nelien svešā pirtī kašķi meklēt». Kā visos sakāmvārdos, arī šajā ir racionālais kodols, doma, ka piesardzīgi jāizturas katrā vietā, par kuras nevainojamību pats neesi parūpējies. Ārsti dermatologi jauniem skuķiem cieši liek pie sirds pirms sēšanās uz elektrisko vilcietu un autobusu soliēm savus minisvārciņus sa-raustīt līdz celišiem, lai ar plikumiem nebūtu jāpieskaras sola virsmai.

Kašķa ērcītes labprāt no viena upura līdz otram ceļo arī ar naudas monētām. Tāpēc pārdevējus, kasierus, biļešu kontrolierus šī slimība apdraud biežāk. Nereti ar kašķi slimo veselām klasēm internātskolās, tas var izplatīties arī kopmītnēs. Ārpus ģimenes dzīvojoši bērni un jaunieši mēdz apmainīties ar drēbēm un ar tām no slimā pie veselā pārceļo arī kašķa ērcītes.

Sabiedrotie pret kašķi — ūdens un ziepes

Kā no kašķa izvairīties? Ar ūdeni un ziepēm. Atgriežoties no autobusu un dzelzceļu stacijām, no tirgus un veikalu apmeklējumiem, ar ziepēm jānomazgā rokas. Vis-maz no pirkstiem kašķa ērcītes tiks aizskalotas. Bet, ieraugot nezināmas izcelsmes izsitumus un bālganus tunelīšus pirkstu starpās, uz elkoņu locītavām, sajūtot niezi, steigšus jānododas pie ārsta dermatologa. Poliklīnikā Preiļos tas pieejams pa tiešo bez ģimenes ārsta nosūtījuma.

L.Rancāne

● Sestdien vairāk nekā simts vīru varēja redzēt makšķerējot Aglonā uz Ciriša ezera ledus. Jaunā mēnesī ir laba cope, saka rūdīti zvejnieki. Svaigs gaiss, laba cope un garastāvoklis, norūdišanās pret dažādiem vīrusiem. Ne asakas, vīri!

Lai varavīksnes krāsās dienas
zib,
Lai gadi raženi vēl tālāk zaro,
Lai krāšņi plaukst un ziedēt grib
It visas cerības, kas dīgst un
zaļo!

Laikraksts «Novadnieks» un pagastu padomes sirsnīgi sveic jubilārus!

AGLONAS pagastā
☀ Helēnu Botori, Feoktistu Puš-
ņakovu, Aleksandru Ancveiriņu,
Jāzepu Zariņu

GALĒNU pagastā
☀ Venerandu Maceļkeviču, Pē-
teri Vulānu

JERSIKAS pagastā
☀ Mariju Martinovu, Jāni Eiduku,
Antonu Zundānu

PELĒČU pagastā
☀ Olgu Guzu, Vasiliju Kupri-
janovu

PREIĻU pagastā
☀ Domniku Petrovu

RIEBIŅU pagastā
☀ Jekaterinu Solovjovu, Apoli-
nāriju Bazulevu, Vasiliju Solovju,
Jāzepu Pauniņu

ROŽUPES pagastā
☀ Moniku Gercāni, Venerandu
Ancāni, Andreju Grigorjevu

RUDZĀTU pagastā
☀ Antonu Pastaru

RUŠONAS pagastā
☀ Pēteri Jurānu, Antonu Kasicki

SAUNAS pagastā
☀ Genovefu Ivbuli

SILAJĀNU pagastā
☀ Niņu Cvetkovu, Manefu Vīno-
gradovu, Anastasiju Mazikovu,
Vasiliju Cvetkovu, Grigoriju Kro-
tovu, Kirilu Olesovu

SĪĻUKALNA pagastā
☀ Venerandu Dūdu

STABULNIEKU pagastā
☀ Jāni Gudļevski

TURKU pagastā
☀ Annu Kažemāku, Gaļinu Alek-
sejevu, Tatjanu Leonovu, Moniku
Saliešu, Matildi Veceli, Aloizu
Brūveri, Ņeofidu Kaļinovu

UPMALAS pagastā
☀ Helēnu Vilcāni, Moniku Babri

VĀRKAVAS pagastā
☀ Faniju Bogdanovu, Tatjanu
Volonti

☀ Silti sveicam Zani Brunovu
SALENIEKU pensionātā!

Sagatavots pēc pagastu padomju
sniegtajām ziņām. Par izmaiņām
apsveicamo sarakstos lūdzam informēt
pa tālruni 1 - 53 - 07059.

SLUDINĀJUMI, REKLĀMA, LĪDZJŪTĪBAS

Upmalas pagasta padome
izsludina cenu aptauju
800 m³ malkas iegādei
pagasta padomei.

Pieteikties pa tālr. 50391 vai 50442
līdz 2002. g. 10. februārim.

Konsultanti sniegs psiholoģisku
palīdzību pa tālruni ikvienam,
kam vajadzīga sapratne un atbalsts.

UZTICĪBAS TELEFONS

Līvānu fondā «Baltā māja»

53-44881.

Zvani pirmdienās un piektdienās
no 19.00 līdz 24.00.

Valsts akciju sabiedrība

«Latvijas valsts meži»

DIENVIDLATGALES

MEŽSAINNICĪBA

Līvānos, Fabrikas ielā 2 rīko

CIRSMU IZSOLES.

04.02.2002. g. cirsmas Daugavpils,

Krāslavas rajonos,

07.02.2002. g. cirsmas Jēkabpils,

Preiļu rajonos.

Cirsmu saraksti no 17. janvāra
mežsaimniecībā un internetā
(www.lvm.lv).

Dalības maksa kailciršu solītājiem —
Ls 20, starpciršu — Ls 10, nodrošinā-
jums 10% no cirsmas sākumcenas
iemaksājams pirms izsoles ar norādi
Dienvidlatgales mežsaimniecība.

Rekvizīti: VAS «LATVIJAS VALSTS
MEŽI», reģ. nr. LV 40003466281,

Kristapa iela 30, Rīga, LV-1046.

A/s «LUB» Āgenskalna fil., kods:
310101900, konts: 03-030467544.

Informācija mežsaimniecībā:
tel./fakss 53-07106, mob. tel. 9163796.

Darbam veterinārajā aptiekā

Preiļos vajadzīgs

veterinārfeldšeris vai veterinārārsts.

Tālr. 53-24223,

mob. tel. 9162585.

**Iepērk jaunlopus, liellopus,
aitas, kazas, zirgus.**

Noformē subsīdijas.

Tālr. 32279.

**Iepērk govus, kazas,
aitas, zirgus.**

Samaksa tūlītēja.

Tālr. 75253, 55658.

**Iepērk mājlopus
galai.**

Tālr. 21956, 24147, 54-41779,
9584184.

**Bistro «Preilene»
— ātri un garšīgi!**

3 laimīgo čeku īpašnieki ir:

✓ Mārite Andriksone (Preiļi),
✓ Ināra Sondore (Sīļukalna pag.),
✓ Deniss Gerasimovs (Preiļi).

Par balvu interesēties bistro
«Preilene».

Tālr. 6437439.

Firma **pērk** un **pārdod** privatizācijas un
zemes kompensācijas **SERTIFIKĀTUS**
Līvānos, Rīgas ielā 45-45.
Tālr. 42892 katru dienu
no 9.00 līdz 18.00

Licencēta firma pērk un pārdod
privatizācijas sertifikātus.

Preiļos, Raiņa bulvāri 15, tālr. 5307068
līdz plkst. 13, 23024 vakaros;

Līvānos, Stacijas ielā 1 (bijušais pakalpo-
jumu kombināts), mob. tel. 6780843, tālr.
41221 vakaros. Katru dienu.

**Pārdod kliju, miltu maisījumu
ar piegādi par 54-60 Ls/t.**

Minimālais pasūtījums — 1 t.

Tālr. 7811625, 9246612 (Normunds).

**Iepērkam mājlopus
kaušanai.**

Samaksa tūlītēja.

Tālr. 53-21973, mob. tel. 9851175.

**Z/s «Musino» iepērk lopus
dzīvsvārā: govus līdz 0,48 Ls/kg,
bulljus līdz 0,65 Ls/kg, teles līdz
0,60 Ls/kg, aitas 0,70 Ls/kg.**

Tālr. 23887, 55798, 9183601, 6461550.

**Z/s «Ošmala» iepērk visa veida
mājlopus audzēšanai un gaļai, aitas un
piena teļus dzīvsvārā 0,60-0,70 Ls/kg.**

Formē subsīdijas.

Tālr. 9128032, 9137055, 78364.

**Pastāvīgi pērk cūkgalu,
teļa un aitas gaļu.**

Tūlītēja samaksa.

Mob. tel. 9171235.

**SIA «AIBI» pērk zirgus, liellopus,
jaunlopus, aitas, cūkas.**

+12%, +18%.

Tālr. 48-71185, 48-71804, 9478728,
9445135.

Pārdod

SAAB 9000 CD, 2,0, TURBO, 1989. g. vai maina
pret mežu. Tālr. 41334, 9340809;

IŽ-27E, 16. kal. Tālr. 78321 no 20 līdz 20.30;

telīti (2 ned.) no labas piena govys. Tālr. 9844055.

Pērk

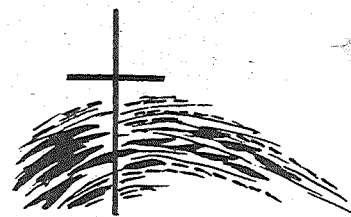
sēklas, pārtikas kartupeļus. Tālr. 65088, 6491750.

**Pērk bērza papīrmalku,
bērza taras klučus.**

Tālr. 9492897.

Izsakām pateicību Preiļu draudzes
dekānam Stepiņam, kaimiņiem un
visiem, kas pavadīja Albertu Leščānu
pēdējā gaitā.

Tuvinieki

No mūža kamola pa dzīvai attinusi,
Iet tālus ceļus māmuliņas sirds.

**Izsakām līdzjūtību Daumantam
Pfafrodam, no MĀTES
uz mūžu atvadoties.**

«LETTGLASS» SIA kolektīvs

Aizej tu, bet tavos darbos
Mūžs vēl ilgus gadus būs.
Mirkļos gaišos, mirkļos skarbos
Vārds tavs piemiņā mums būs.
Sērojam kopā ar mūsu ilggadējā
kooperatīvās sabiedrības valdes
priekšsēdētāja Pētera PĪZEĻA
tuviniekiem, viņu mūžībā pava-
Kooperatīvā sabiedrība «Liesma»

Viens mūžs ir pēkšņi iris,
Un otra nebūs vairs.
Esam kopā ar Matīsu Volontu, no
MĀMIŅAS uz mūžu šķiroties.
Vārkavas vidusskolas 7. klase un
audzinātāja

Tēva mūžs ir bērnu mūžos pārkalts,
Tēva mūžs nu viņos tālāk zied.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Annai
Sondorei, TĒVU mūžībā pavadot.
AAS «Balta» Preiļu nodaļas kolēģi

Un tomēr kaut kas paliks
Pēc manis dzīves pļavā.
Vai zieds, vai smilga pelēka,
Vai bites dziesma kļāvā.
Izsakām patiesu līdzjūtību Imantam
Volontam, no SIEVAS atvadoties.
Z/s «Šņepstu Jaunāres»

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona padome

◆ 17. janvārī tikšanās ar Latvijas Zivju
asociācijas pārstāvjiem. Vides veselības
programmas izstrādes darba grupas sa-
nāksme.

◆ 23. janvārī pulksten 10.00 rajona pa-
domes sēde.

◆ 25. janvārī rajona sieviešu organizā-
cijas sanāksme.

Rajona bērnu un jauniešu centrs

◆ 17. janvārī pulksten 10.00 akcijas
«Skolas soma» noslēgums.

◆ 19. janvārī kursu «Floristika» no-
darbība.

◆ 22. janvārī pulksten 10.00 seminārs ra-
jona skolu avižu redaktoriem.

Rajona izglītības pārvalde

◆ 17. janvārī Līvānu pilsētas ģimnāzijas
Pastariņa skolā kursu «Latgales tradi-
cionālās kultūras mantojuma apguve» pir-
mā nodarbība sākumskolas skolotājiem un
folkloras kopu vadītājiem.

◆ 22.-24. janvārī valsts olimpiāde bio-
loģijā 9.-12. klasēm.

Kinoteātris «Ezerzeme» Preiļos

◆ 17. janvārī pulksten 18.00 un 20.00
grāvējfilma «Krustugunis».

◆ 18., 20., 21. un 22. janvārī pulksten
18.00 un 20.00 piedzīvojumu filma «Ātrs
un bez žēlastības».

◆ 20. janvārī pulksten 16.00 daņu, lat-
viešu animācijas filma «Profs un Bertā».

Rajona sporta klubs «Cerība»

◆ 19. janvārī Latgales atklātais čempio-
nāts galda tenisā.

◆ 20. janvārī minifutbola turnīrs
(1993./94. dz.g.).

Nevalstisko organizāciju centrs

◆ 19. janvārī pulksten 11.00 tikšanās ar
profesoru Škeltiņu no Baldones, lekcija
«Baldones dūņu ārstnieciskā iedarbība».

Stabulnieku kultūras nams

◆ Stabulnieku pagasta padomes zālē
Teņa Niguļa fotogrāfiju izstāde. Skatāma
no pulksten 9.00 līdz 17.00.

◆ 26. janvārī pulksten 23.00 balle. Spēlē
grupa «Otrā elpa».

Preiļu novada kultūras centrs

◆ 19. janvārī pulksten 22.00 Līču kul-
tūras namā diskotēka «... un pašam patīk».

Galēnu kultūras nams

◆ 18. janvārī pulksten 22.00 viesojas
grupa «Hameleons».

Riebiņu kultūras nams

◆ 20. janvārī pulksten 14.00 atpūtas
pēcpusdienu pagasta pensionāriem.

Sīļukalna kultūras nams

◆ 19. janvārī pulksten 22.00 masku kar-
nevāls. Spēlē grupa «Staburags».

Informāciju sagatavoja L.Rancāne